МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

гр. МОНТАНА

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2011 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Въведение **5 стр.**

II. Анализи по компоненти на околната среда **8 стр.**
II.1. Атмосферен въздух **8 стр.**
II.2. Води **16 стр.**
II.3. Земи и почви **20 стр.**
II.4. Защитени територии и биоразнообразие **23 стр.**

III. Анализи по фактори на въздействие **35 стр.**
III.1. Отпадъци **35 стр.**
III.2. Шум **42 стр.**
III.3. Радиационен контрол **45 стр.**
III.4. Химикали и управление на риска от големи аварии **46 стр.**

IV. Превантивна дейност и контрол **47 стр.**
V. Проекти/ обекти с екологично предназначение **53 стр.**
VI. Заключение **55 стр.**

СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗВ	Закон за водите
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗГМО	Закон за генетично модифицираните организми
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗЗ	Защитени зони
ЗМ	Защитена местност
ЗТ	Защитени територии
БЗП	Билкозаготвителен пункт
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ВЕЕС	Висш експертен екологичен съвет
ВЕЦ	Водноелектрическа централа
ГЗ	Гражданска защита
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ДОВОС	Доклад за оценка на въздействието върху околната среда
ДГС	Държавно горско стопанство
ЕС	Европейски съюз
ИСПА (ISPA)	Инструмент за структурни политики по присъединяването
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КПКЗ (IPPC)	Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването
ЛМС	Локална мониторингова станция
МЗ	Министерство на здравеопазването
МФ	Министерство на финансите
МИЕ	Министерство на икономиката и енергетиката
МЗГ	Министерство на земеделието и горите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МПС	Моторно превозно средство
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НПО	Неправителствена организация
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ПЗ	Природна забележителност
ПДЕ	Пределно допустими емисии
ПДК	Пределно допустима концентрация
ПП	Природен парк
ПР	Поддържан резерват
Р	Резерват
ПДК м.е.	Пределно допустима концентрация – максимална еднократна
ПДК ср.дн.	Пределно допустима концентрация – среднодеионощна
ПДК ср.год.	Пределно допустима концентрация – средногодишна
ПДН	Пределно допустима норма
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУП	Подробен устройствен план
ПАВ	Полициклични въглеводороди
ФПЧ	Фини прахови частици
РЛ	Регионална лаборатория
РОУ	Райони за оценка и управление

ОД „ПБЗН” Областна дирекция “Пожарна безопасност и спасяване”
РС „ПБЗН” Районна служба “Пожарна безопасност и спасяване”
РС „РЗ” Регионална служба “Растителна защита”
CITES Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора
САПАРД Специална програма за развитие на земеделски и селски райони
ТЕЦ Топлоелектрическа централа

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Целта на Регионалния доклад за състоянието на околната среда през 2011 г. е да се информира населението, неправителствените организации, всички заинтересовани за състоянието на околната среда на територията на РИОСВ – Монтана. Да се подпомогнат областните управи и общините при вземане на решения в областта на околната среда и за устойчиво развитие на териториалните общности чрез интегрирането на политиката по околна среда в регионалните и общински политики в областта на социално-икономическото развитие.

Докладът за състоянието на околната среда на територията, контролирана от РИОСВ – Монтана е подготвен от експертите на инспекцията.

КРАТКА ФИЗИКО-ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РАЙОНА

В обсега на контрол от страна на РИОСВ – Монтана попадат две области Монтана и Видин. Област Монтана включва единадесет общини: Берковица, Бойчиновци, Брусарци, Вълчедръм, Вършец, Георги Дамяново, Лом, Медковец, Монтана, Чипровци и Якимово. Област Видин включва също единадесет общини: Белоградчик, Бойница, Брегово, Видин, Грамада, Димово, Кула, Макреш, Ново село, Ружинци и Чупрене.

Географско положение, граници и големина

Частта от северозападния район на РБългария, която контролира инспекцията, заема територия до р. Дунав на север, билото на Западна Стара планина на юг, на запад границата съвпада с държавната граница с РСърбия и Черна гора, а на изток с област Враца. Граничното му положение с р. Дунав и близостта му до гр. София са дали отражение върху стопанското развитие на района. В миналото тази част от страната е била аграрен снабдител на София и Софийския индустриален и консумативен район. При новите условия географското положение придобива нови измерения. Ломското пристанище се оформя като най-важното за доставка на суровини и стоки, увеличава се значението на пристанище Видин, като между пристанище Видин и румънското пристанище Калафат работи фериботна връзка между двете страни. Предстои изграждане на втори мост на р. Дунав при гр. Видин. Нараства ролята на проходите, свързващи района ни с РСърбия и Черна гора (“Салаш” и “Връшка чука”). Петрохански проход ще придобие голяма роля и значение, при реализирацията на проекта Дунав мост II.

Стопанско - географска преценка на природните условия и ресурси

Релеф

Районът се характеризира с разнообразен релеф, включващ част от Дунавския бряг, Дунавската равнина, Предбалкана и северните склонове на Западна Стара планина. Крайдунавските низини (Видинска, Ломска и Златия) и прилежащата им част от Дунавската равнина обхващат 60% от територията на района. Равнинният характер на релефа и близостта му с пълноводната р. Дунав способстват за напояване и механизирано обработване на земите. Следва Западната част на Предбалкана (Връшка чука, Бабин нос, Белоградчишкия венец, Ведерник, Широка планина, Веренишко бърдо и Пъстрина). Тя има разположение северозапад-югоизток. По южните склонове на Предбалкана се намират едни от най-големите овощни градини и лозя, а естествените пасища благоприятстват развитието на пасищното животновъдство. Старопланинската част започва от прохода Свети Никола, Чипровско-Берковския дял и стига до Козница. В тази част са най-хубавите букови гори и пасища в Северозападна България, което е важно условие за развитие на дърводобива и животновъдството. Петрохански проход предоставя най-краткия път от София до Видин и Лом, а долинните разширения на реките между Предбалкана и Стара планина са благоприятни за развитие на земеделието.

Полезни и изкопаеми

От полезните изкопаеми в района със стопанско значение са медните и оловно-цинкови руди в Чипровска планина, като с ограничени запаси, но богати по съдържание на метал са

железните руди при с. Мартиново, общ. Чипровци. От нерудните изкопаеми стопанско значение имат запасите на варовици и мергели – суровина за циментовата промишленост и за производството на вар. Глините при с. Клисурица се използват като суровина за подовата керамика, брекчите при с. Челюстница – за производство на облицовъчни материали, а мрамора и гранита в Берковско - за облицовъчни материали и изделия. При с. Кошава и Сланотрън се намират най-големите запаси на гипс в страната. Златоносен пясък има по поречието на р. Огоста и р.Златица.

Климат

Климатът е умерено континентален. Средната януарска температура е 0°С, а средната юлска - 20°С. През лятото преобладават северозападни влажни ветрове, а през зимата те са североизточни, причиняващи измръзване на почвите.

Води

Водите в района все още се използват недостатъчно. В горните течения водите на реките се използват за електропроизводство (Петрохинската каскада и каскадата на р. Горни Лом.). Все още слабо е използването на водите от язовир "Огоста", а е възможно да бъдат напоявани над 1,5 млн. дка нови поливни площи.

Почви

Почвите в региона са разнообразни. Низините са покрити с плодородни алувиално-ливадни почви. Черноземите в Дунавската равнина са образувани върху льосова основа. В Предбалкана преобладават светлосиви и тъмносиви горски почви, а в Старопланинската част – кафяви горски и планинско-ливадни почви. Почвеното богатство е добра предпоставка в съчетание с климатичните условия и повърхнината за производството на зърнени храни, фуражи, захарно цвекло, за развитие на зеленчукопроизводството, лозарството и овощарството.

Флора

Регионът се отличава с голямо разнообразие на дървесни, храстови и тревни съобщества. Горските ресурси са представени предимно от широколистни гори (дъб, бук, габър, липа, ясен и др.), по поречията – върби, лески, елши, тополи, в планинските части – смесени широколистно-иглолистни (бук, ела, смърч, бор) и във високопланинските части - иглолистни (ела, смърч, клек). Храстовидните формации като подлес или самостоятелно се срещат навсякъде - шипка, къпина, малина, трънка, дрян, келяв габър и т. н. Предбалканът и Старопланинието са най-богатите по отношение на биоразнообразие, като тук се срещат около 45 реликтни /в миналите геологични епохи са имали широко разпространение, а днес заемат неголеми територии/ и ендемични /срещат се само в определен географски район/ защитени видове растения.

Фауна

Районът има значително разнообразие. Най-многочислено е видовото разнообразие сред гръбначните. Гнездящите птици са над 150 вида, влечугите са над 16 вида, бозайниците - над 60 вида, рибите – над 20. Богата на реликтни и ендемитни /срещат се само в определен географски район/ видове е и безгръбначната фауна.

РИОСВ – Монтана

Адрес:

гр. Монтана 3400

ул.”Юлиус Ирасек” № 4, п.к. 55

телефон 096/300960; факс 096/300960, 300961

e-mail: riosv_mont@net-surf.net

http://www.riosv-montana.com

зелен телефон: 096/300961

ТЕЛЕФОНИ

Директор –	096/300960
Технически сътрудник; зелен телефон –	096/300961
Началник отдел /Главен счетоводител	096/300965
Началник отдел “КОС” –	096/300561
Началник отдел “ПД” –	096/300561
Административно обслужване “Едно гише”	096/300964
Направление “Опазване чистотата на атмосферния въздух и ВФФ” –	096/300963
Направление “Опазване на водите” –	096/300964
Направление “Управление на отпадъците и опазване на почвите” –	096/300964
Направление “Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, екологична отговорност и доброволни ангажименти”–	096/300964
Направление „Опасни химични вещества и контрол на риска от големи аварии с опасни вещества” –	096/300964
Направление “Екологична оценка и ОВОС” –	096/300964
Направление “Биологично разнообразие, защитени територии и зони” -	096/300963
Направление “Специализирани регистри” –	096/300963

II. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

II. 1. Качество на атмосферния въздух.

1. Мрежа за контрол качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ – Монтана като част от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) – подсистема „въздух”

„Въздухът” е основен компонент на околната среда, без който съществуването на всички живи организми е невъзможно. Неговото качество е от съществено значение за здравето на населението и околната среда. Под „Качество на атмосферния въздух” се разбира състоянието на приземния слой на атмосферата, определено от състава и съотношението на естествените й съставки и добавените вещества с естествен и антропогенен произход.

Атмосферният въздух представлява смес от различни газове, сред които преобладават количествено четири съставки: азот (75,51 % масово участие), кислород (23,01 % масово участие), аргон (1,29 % масово участие) и въглероден диоксид (0,04 % масово участие). Останалите съставки като водород, неон, хелий и др. са в незначителни количества. Освен тези постоянни газове в атмосферния въздух се появяват различни частици и газове, в по-малки или в по-големи количества, в зависимост от климата, сезона, мястото и др. фактори, които са вследствие замърсяване от човешката дейност в сферите на промишлеността, бита, транспорта и др. Тези вещества се наричат „замърсители” или „вредни вещества”. Това са всички тези вещества, които предизвикват промени в качеството на атмосферния въздух и могат да доведат до неблагоприятни последици върху живота и здравето на хората, до увреждане на живите ресурси, почвата и екосистемите.

Качеството на атмосферния въздух в приземния слой се определя от следните по-често срещани въздушни замърсители: частици (прах, сажди, аерозоли и др.), озон, въглероден оксид, серен диоксид, азотен диоксид, олово, арсен, тежки метали, полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) и др.

През 2011 г. в региона на гр. Монтана е действал един стационарен пункт за контрол на качеството на атмосферния въздух, а именно „РИОСВ – Монтана” – градски фонов. Пунктът се обслужва от Регионална лаборатория – Монтана и работи ръчно всеки работен ден. Контролираните замърсители са: „серен диоксид”, „азотен диоксид”, „ПАВ”, „ФПЧ$_{10}$” и „никел”. Мониторингът на качеството на атмосферния въздух в гр. Видин през 2011 г. се е осъществявал от автоматична станция, намираща се в района на болница МБАЛ „Света Петка”. Пунктът е градски фонов. Контролираните замърсители в него са: „серен диоксид” и „ФПЧ$_{10}$”. Монтана и Видин са най-големите градове на територията, контролирана от РИОСВ – Монтана, с най-добре развити инфраструктура, промишленост, численост на населението и съответно най-много действащи и потенциални източници на замърсяване на атмосферния въздух.

2. Качество на атмосферния въздух – състояние и тенденции

Във връзка с ограничаване на антропогенното въздействие върху качеството на атмосферния въздух са издадени нормативни актове, имащи за цел защита на човека и околна среда от отрицателни последици. С тези закони се определят и норми:

- за имисии – пределно допустими концентрации на вредните вещества, чието наличие във въздуха не застрашава здравето на населението, флората и фауната;
- за емисии – норми за допустимо количество вредни вещества, които могат да бъдат отделяни в атмосферния въздух от съответните източници и зависят от вида, спецификата и мощността на отделните производства и инсталации.

Пределно допустимата концентрация на даден замърсител се определя като маса, съдържаща се в един кубически метър въздух при нормални условия и може да бъде:

- максимално еднократна концентрация – определя въздействието на замърсителя за кратък период от време (30 или 60 минути);
- средноденонощна концентрация – показва допустимата степен на замърсяване за продължителен период, обхващащ пиковите часове и часовете, в които очакваното замърсяване е най-малко (през нощта);
- средногодишна концентрация е средно аритметично от средноденонощните концентрации, регистрирани в продължение на една година.

Всички тези пределно допустими концентрации дават оценка за степента на замърсяване на атмосферния въздух и за неговото качество. Разпределението на пунктовете, контролиращи качеството на атмосферния въздух, е посочено в табл. 2.1.

Таблица 2.1.

Замърсител	$ФПЧ_{10}$	Pb аер.	SO_2	NO_2	CO	H_2S	Фенол	NH_3	H_2SO_4 аер.	As аер.	Cd аер.	Cl	HCl аер.	NO	O_3
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Общ брой пунктове	2	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
в т.ч.:															
1.Пункт "РИОСВ-Монтана", гр. Монтана	да	-	да	да	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Автоматична измервателна станция, гр. Видин	да	-	да	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Брой пунктове с концентрация над ПДК м.е в т.ч.	2	-	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.Пункт „РИОСВ-Монтана", гр. Монтана	да														
2. Автоматична измервателна станция, гр. Видин	да														

Пунктове с концентрация над ПДК ср.дн в т.ч: 1.Пункт „РИОСВ-Монтана”, гр. Монтана 2. Автоматична измервателна станция, гр. Видин	2 да да	-	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

- **Фини прахови частици (ФПЧ$_{10}$)**

Финитe прахови частици са основен замърсител на атмосферния въздух в населените места поради голямото разнообразие на източници, емитиращи ФПЧ – горивни инсталации, транспорт, битово отопление и др. През 2011 година са регистрирани превишения по този показател и в двата стационарни пункта. Средногодишната концентрация на ФПЧ$_{10}$ в пункт „РИОСВ – Монтана” е 59.6 µg/m^3 – 1.5 пъти над нормата за ПДК ср.год. Превишенията имат подчертано сезонен характер – почти всички регистрирани превишения са през зимния период – от октомври до април. Броят на дните с превишения е 164, което е 47 % от общия брой анализирани проби. Анализът на резултатите показва, че източникът с най-съществен принос за формирането на високите имисионни стойности на **ФПЧ$_{10}$** е битовото отопление, което в преобладаващата си част се осъществява на твърдо гориво. В резултат на газификацията на промишления и обществения сектор след 2001 г. се отчита рязко понижаване на средногодишните нива на ФПЧ$_{10}$ – с над 50%, но въпреки това същите остават твърдо над нормите и сравнително постоянни през последните години. Очаква се с продължаващото газифициране на частните жилищни сгради да се постигне допълнително постепенно намаляване на нивата на ФПЧ$_{10}$ през следващите няколко години.

В автоматичната измервателна станция в гр. Видин е отчетена средногодишна концентрация на ФПЧ$_{10}$ от 73.4 µg/m^3. Броят на дните с регистрирани превишения е 208. Превишенията също са с подчертано сезонен характер – от октомври до април, което води до извода, че основният източник на замърсяване на въздуха с ФПЧ$_{10}$ е отоплението в битовия и обществения сектор. В град Видин не е започнала и не се очаква в обозримо бъдеще газификация, поради което тенденцията е към запазване на сравнително високите нива на ФПЧ$_{10}$ и за напред.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗМЕРВАНИЯТА ПО ПОКАЗАТЕЛ **„ФПЧ$_{10}$”** В ПУНКТ **„РИОСВ – МОНТАНА”** ГР. МОНТАНА ПРЕЗ 2011 ГОДИНА

През 2011 г. ПДК ср.год. за показател „фини прахови частици $_{10}$” е 40 µg/m^3

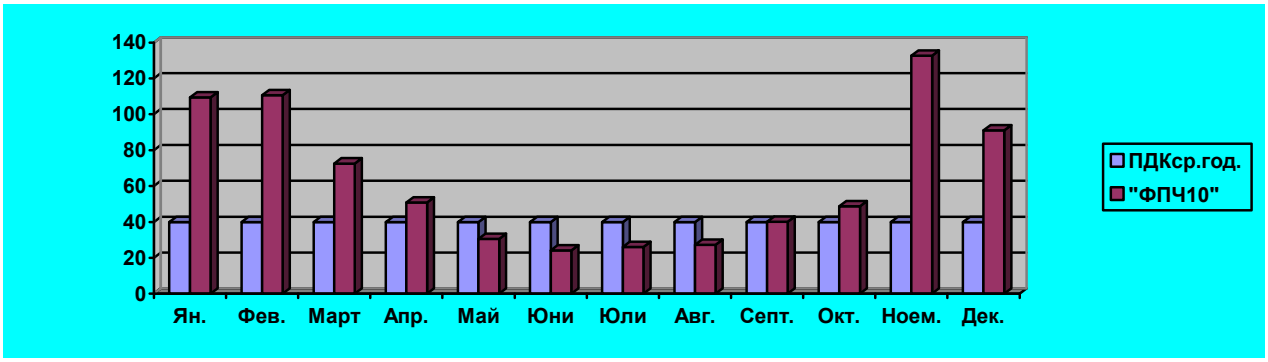

РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗМЕРВАНИЯТА ПО ПОКАЗАТЕЛ **„ФПЧ$_{10}$”** В АВТОМАТИЧНА ИЗМЕРВАТЕЛНА СТАНЦИЯ – ГР. ВИДИН ПРЕЗ 2011 ГОДИНА

През 2011 г. ПДК ср.год. за показател „фини прахови частици $_{10}$” е 40 µg/m^3

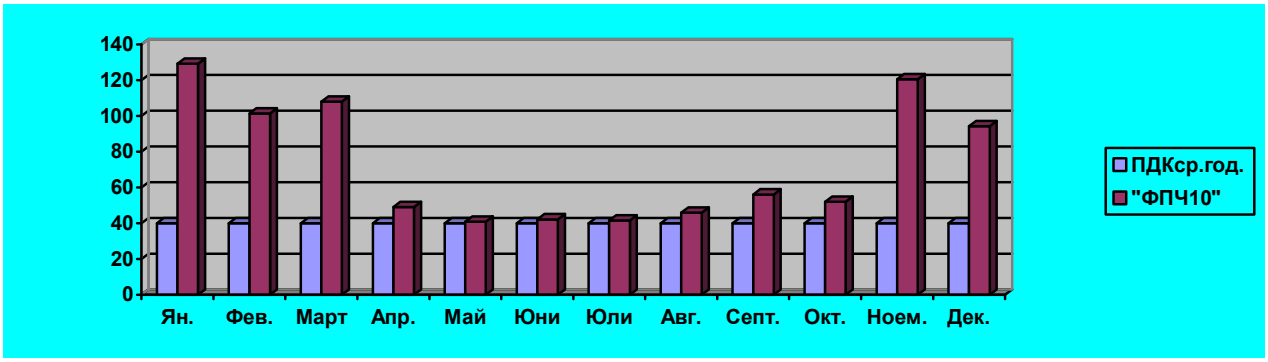

СРЕДНА ГОДИШНА КОНЦЕНТРАЦИЯ ПО ПОКАЗАТЕЛ ФПЧ$_{10}$ В ПУНКТ „РИОСВ – МОНТАНА” ГР. МОНТАНА И АВТОМАТИЧНА ИЗМЕРВАТЕЛНА СТАНЦИЯ – ГР. ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2004 г. – 2011 г.

	СРЕДНА ГОДИШНА КОНЦЕНТРАЦИЯ, µg/m^3							
	2004г.	2005г.	2006г.	2007г.	2008г.	2009г.	2010г.	2011г.
ПУНКТ РИОСВ – МОНТАНА	**71.5**	**77.6**	**70.3**	**54.9**	**57.4**	**54.7**	**59.1**	**59.6**
ПУНКТ АИС – ВИДИН	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**79.3**	**76.4**	**73.4**

ФПЧ$_{10}$, ПДК ср.год. 40 µg/m^3

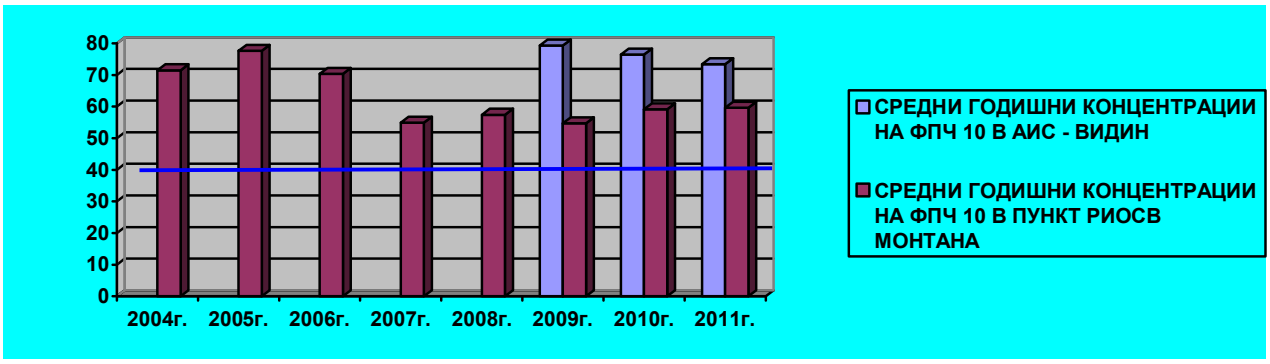

- **Азотен диоксид**

През 2011 год. не са регистрирани превишения на максимално еднократните, средноденонощните и средногодишните пределно допустими концентрации на азотен диоксид в стационарните пунктове на територията на РИОСВ – Монтана. Констатира се добре изразена сезонна зависимост на стойностите, като по-високите концентрации са през зимния отоплителен сезон. Средногодишната концентрация за пункт „РИОСВ – Монтана” е 17,64 µg/m^3 при ПДК$_{ср.г.}$ – 40 µg/m^3. Тенденцията е към запазване на относително постоянни стойности на средногодишните концентрации за последните години в пункта в гр. Монтана. От месец октомври 2008 г. ръчното пробонабиране на газове в гр. Видин е преустановено и е подготвена за въвеждане в експлоатация автоматична станция за контрол качеството на атмосферния въздух, разположена в района на болница МБАЛ „Света Петка”, гр. Видин. Станцията е в редовна експлоатация от 01.01.2009 г., като не се извършва измерване по показател „азотен диоксид”.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗМЕРВАНИЯТА ПО ПОКАЗАТЕЛ **„АЗОТЕН ДИОКСИД”** В ПУНКТ **„РИОСВ – МОНТАНА”** ГР. МОНТАНА ПРЕЗ 2011 ГОДИНА

През 2011 г. ПДК ср.год. за показател „азотен диоксид” е 40 µg/m^3

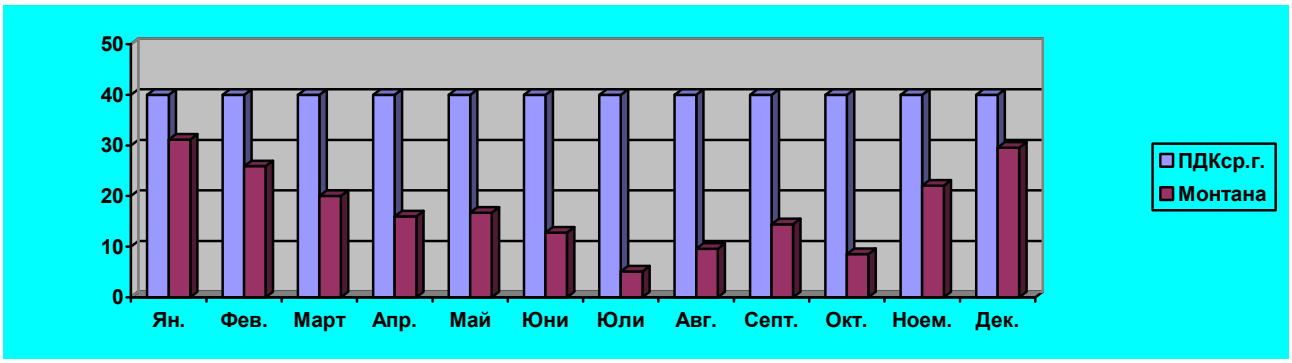

СРЕДНА ГОДИШНА КОНЦЕНТРАЦИЯ ЗА ПОКАЗАТЕЛ **„АЗОТЕН ДИОКСИД“**В ПУНКТ **„РИОСВ – МОНТАНА”** ГР. МОНТАНА ЗА ПЕРИОДА 2003 г. – 2011 г.
ПДК$_{СР. ГОД.}$ – 40 µg/m^3

СРЕДНА ГОДИШНА КОНЦЕНТРАЦИЯ	**2003г.**	**2004г.**	**2005г.**	**2006г.**	**2007г.**	**2008г.**	**2009г.**	**2010г.**	**2011г.**
В ПУНКТ РИОСВ –МОНТАНА, µg/m^3	**11.87**	**13.26**	**17.99**	**13.61**	**14.16**	**18.78**	**21.90**	**21.50**	**17.64**

ГРАФИКА НА СРЕДНОГОДИШНАТА КОНЦЕНТРАЦИЯ
ПО ПОКАЗАТЕЛ **„АЗОТЕН ДИОКСИД”** В ПУНКТ **„РИОСВ – МОНТАНА”**
ГР. МОНТАНА **ЗА ПЕРИОДА 2003 г. -2011 г.**
ПДК$_{СР. ГОД.}$ – 40 µg/m^3

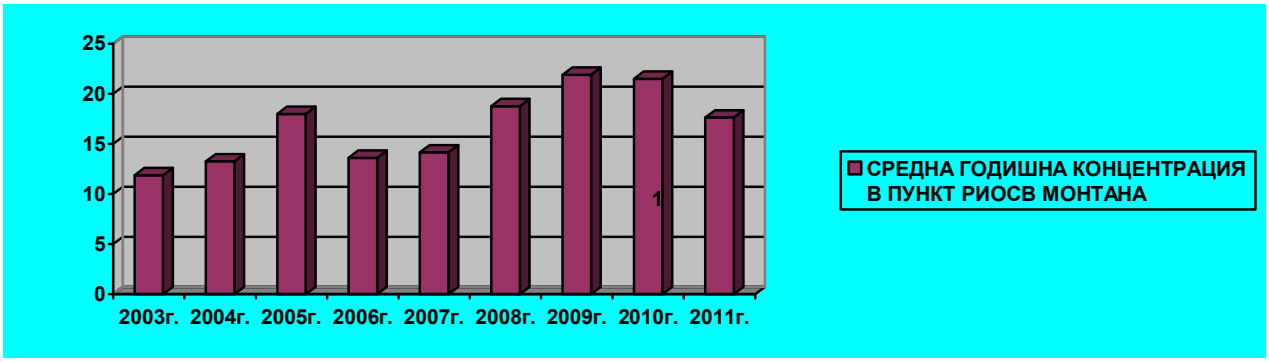

- **Серен диоксид**

В Пункт „РИОСВ – Монтана” не са регистрирани превишения на ПДК$_{м.е.}$, ПДК$_{ср.ден}$ и ПДК$_{ср.г.}$ за серен диоксид през 2011 год. Отчетена е средногодишна концентрация от 0.1 µg/m^3 при норма 20 µg/m^3. В резултат на газификацията на основните промишлени източници се констатира значително намаление на емисиите на серен диоксид и концентрациите му в атмосферата. С продължаването на газификацията в битовия сектор на гр. Монтана се очаква
запазване на ниските нива на серен диоксид и дори допълнително намаление на средните стойности на концентрациите.

В автоматичната измервателна станция в гр. Видин не са регистрирани превишения на ПДК$_{м.е.}$ през 2011 год. Средногодишната концентрация е 18 µg/m^3 при норма 20 µg/m^3. Отчетени са завишени стойности на концентрациите на серен диоксид през месеците януари, февруари, март, ноември и декември. Основната причина за повишената концентрация на серен диоксид през зимния сезон е

масовото използване на твърди горива за битово отопление и неблагоприятни атмосферни условия – ниски температури и атмосферно налягане, тихо време и температурни инверсии, както и наличието на един голям източник на замърсяване на атмосферния въздух – ТЕЦ „Видахим”. След 2001 год. средногодишната концентрация на серен диоксид отбелязва значителен спад и стабилно задържане под $ПДК_{ср.г.}$.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗМЕРВАНИЯТА ПО ПОКАЗАТЕЛ **„СЕРЕН ДИОКСИД”** В ПУНКТОВЕ: **„РИОСВ – МОНТАНА”** ГР. МОНТАНА И АВТОМАТИЧНА ИЗМЕРВАТЕЛНА СТАНЦИЯ – ГР. ВИДИН ПРЕЗ 2011 ГОДИНА

През 2011 г. ПДК ср.год. за показател „серен диоксид” е 20 $\mu g/m^3$

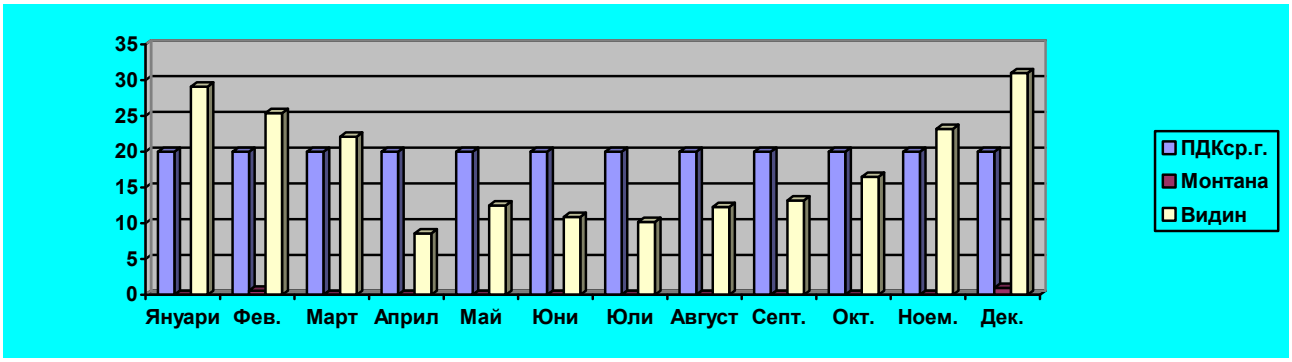

СРЕДНА ГОДИШНА КОНЦЕНТРАЦИЯ ПО ПОКАЗАТЕЛ **„СЕРЕН ДИОКСИД”** В ПУНКТ **„РИОСВ-МОНТАНА”** ГР. МОНТАНА И АВТОМАТИЧНА ИЗМЕРВАТЕЛНА СТАНЦИЯ – ГР. ВИДИН ЗА ПЕРИОДА **2003 г. – 2011 г.**

$ПДК_{СР.ГОД}$ – 20 $\mu g/m^3$

СРЕДНА ГОДИШНА КОНЦЕНТРАЦИЯ	2003г.	2004г.	2005г.	2006г.	2007г.	2008г.	2009г.	2010г.	2011г.
ПУНКТ РИОСВ – МОНТАНА	4.5	2.3	3.2	2.9	0.4	0.4	1.0	0.3	0.1
АВТОМАТИЧНА ИЗМЕРВАТЕЛНА СТАНЦИЯ – ГР. ВИДИН	4.4	7.9	15.9	4.3	3.4	5.7	15.9	14.7	18.0

ГРАФИКА НА СРЕДНА ГОДИШНА КОНЦЕНТРАЦИЯ ПО ПОКАЗАТЕЛ **„СЕРЕН ДИОКСИД” ЗА ПЕРИОДА 2003 г. – 2011 г.**

$ПДК_{СР.ГОД}$ – 20 $\mu g/m^3$

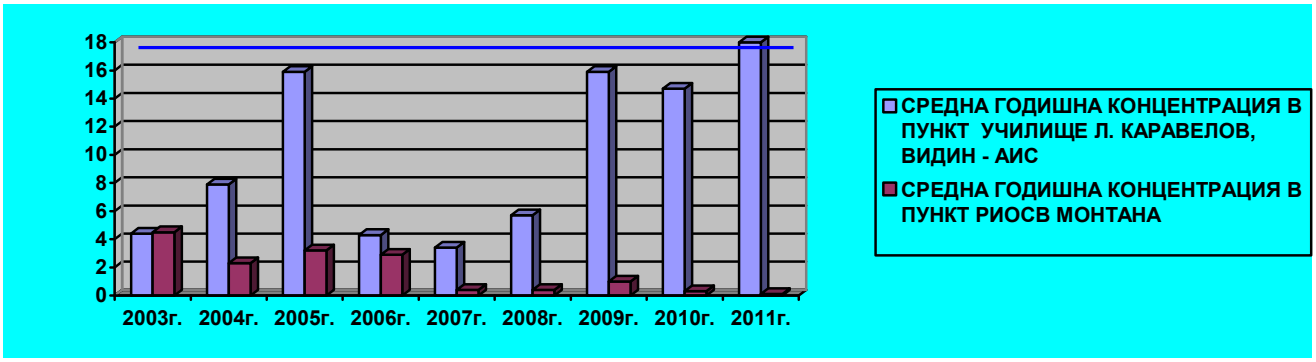

Всички останали контролирани атмосферни замърсители – никел и полициклични ароматни въглеводороди са значително под съответните пределно допустими концентрации и не се наблюдават трайни тенденции към повишаване на съдържанието им в атмосферния въздух.

Райони за оценка и управление (РОУ) на качеството на атмосферния въздух (КАВ)

Районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух са определени в съответствие с изискванията на Наредба № 7 (ДВ, бр. 45/1999 г.) и Наредба №12 (ДВ, бр.58 / 2010 г.) към Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) (ДВ, бр. 45/1996 г.).

Изпълнителната агенция по околна среда, съгласувано с РИОСВ – Монтана, изготви списък на районите за оценка и управление на КАВ на територията й. Те са както следва:

- **По чл. 30, ал. 1, т.1** – райони, в които нивата на един или няколко замърсители превишават установените норми и/или нормите плюс определени допустими отклонения от тях (включително и райони, в които е налице превишаване на установените норми за съответните замърсители, в случаите когато за последните не са определени допустими отклонения). Тук попадат:

I район – Монтана, обхващащ община Монтана;

II район – Видин, обхващащ община Видин;

- **По чл. 30, ал. 1, т. 3** – райони, в които нивата на един или няколко замърсители са между съответните горни и долни оценъчни прагове. Тук попадат:

III район – Лом, обхващащ община Лом

IV район – Берковица, обхващащ общините Берковица, Вършец, Чипровци, Георги Дамяново и Чупрене;

V район – Брегово, обхващащ общините Брегово и Ново село;

- **По чл. 30, ал. 1, т. 4** – райони, в които нивата на един или няколко замърсители не превишават долните оценъчни прагове. Тук попадат:

VI район – Бойчиновци, обхващащ общините Бойчиновци, Брусарци, Медковец, Вълчедръм и Якимово;

VII район – Кула, обхващащ общините Кула, Грамада, Макреш и Бойница;

VIII район – Белоградчик, обхващащ общините Белоградчик, Димово и Ружинци.

Общините, класифицирани по чл. 30, ал. 1, т. 3 и т. 4 не разполагат със стационарни пунктове за контрол качеството на атмосферния въздух.

Във връзка с изпълнение на чл. 27 от ЗЧАВ и чл. Чл. 30 и 31 от Наредба № 7 (ДВ, бр. 45/1999 г.) общините Монтана и Видин са изготвили Програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми на вредни вещества в атмосферния въздух в срока, регламентиран в чл. 31, ал. 3 на по-горе цитираната наредба.

Програмата за намаляване на нивата на ФПЧ$_{10}$ и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в община Монтана за периода 2011 – 2014 г. е приета с Решение на Общински съвет – Монтана №629 с Протокол №53/28.04.2011 г.. Програмата е качена на интернет страницата на общината. В Плана за действие към програмата е заложен широк пакет от мерки със съответните кодове, срокове и отговорници. Изпълнението на мерките, заложени в плана за действие към общинската програма продължава.

Програмата за намаляване на нивата на $ФПЧ_{10}$ и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в община Видин за периода 2011 – 2014 г. е приета с Решение на Общински съвет – Видин №131, взето с Протокол №8/15.07.2011 г. Програмата е качена на интернет страницата на общината. Предвидените в плана за действие към програмата мерки – ремонт и рехабилитация на пътищата в общината и уличната настилка в града, реорганизация на уличното движение, контрол на съхранението на строителни отпадъци, подобряване на сметоизвозването и др., се изпълняват, но е необходимо да се засили още контролът.

Източници на емисии на територията на РИОСВ – Монтана

През 2011 г. на територията на РИОСВ – Монтана се контролират 271 бр. промишлени обекти, замърсяващи или потенциални замърсители на атмосферния въздух, както и 82 бр. бензиностанции и петролни бази.

В големите общини – Монтана, Видин, Лом, Берковица, Кула замърсяването на въздуха се влияе от дейността на по-големите промишлени обекти: в Монтана – „Монбат" АД; „Берг Монтана Фитинги" АД; в Лом – „РУА – фабрика за метали" ООД; „Ломско пиво" АД; във Видин – ТЕЦ „Видахим" към „Видахим"АД, „Кнауф" ЕООД, „Гипс" АД, с. Кошава; в гр. Кула – „РИС Ръбър България" АД.

В „Ломско пиво" АД, гр. Лом, „Випом" АД, гр. Видин, „РУА – фабрика за метали" ООД, гр. Лом и „Олимекс" ООД, гр. Видин е констатирано превишение на нормите за допустими емисии на отпадъчни газове, съгласно Наредба № 1/ 2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (ДВ, бр. 64/2005 г.), за което са наложени санкции.

Асфалтовите бази, емитиращи прах и сажди, работят периодично, при подаване на заявки за асфалтови смеси. В по-голяма част от тях технологичното оборудване, включително и прахоулавящите системи е морално и физически остаряло и не може да осигури спазването на емисионните норми. Проблемът би се разрешил след модернизация на всички работещи съоръжения.

В „Монбат" АД, гр. Монтана – предприятие за производство на акумулаторни батерии, се изпълнява програма за привеждане в съответствие на пречиствателните съоръжения – пеновихрови прахоуловители с по-ефективните ръкавни филтри или скрубери, съгласно условията в издаденото комплексно разрешително.

През 2011 год. в експлоатация е система за собствени непрекъснати измервания (СНИ) на концентрациите на замърсители в отпадъчните газове на ТЕЦ „Видахим", гр. Видин. Множество други фирми използват външни акредитирани изпитвателни лаборатории за осъществяване на периодичен собствен мониторинг на източниците си на емисии.

През територията на РИОСВ – Монтана преминава трансевропейският транспортен коридор Е79. Почти цялата пътна инфраструктура на двете области се нуждае от реконструкции или ремонти. Това допринася за допълнително увеличаване на емисиите на прах и вредни газове от автомобилния транспорт.

3. Оценка за качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ – Монтана

От изложеното до тук могат да се направят следните заключения за състоянието на атмосферния въздух:

♦ в малките общини замърсяването на въздуха се дължи основно на бита при ползването на твърди горива през отоплителния сезон, а така също и на автотранспорта, особено в тези, през които преминават републикански пътища. Промишлената дейност в тези общини е силно ограничена и не води до сериозно замърсяване на въздуха.

♦ в община Монтана продължава вътрешната газификация на котелни инсталации в не промишлени обществени обекти (преустройство на съществуващи котелни от течно гориво на природен газ и резервен вариант – нафта) и на частни жилищни сгради, в резултат на което се

наблюдава известно облекчаване на замърсяването от горивни процеси. Въпреки това не се отчита значително намаляване на съдържанието на фини прахови частици във въздушния басейн над града, главно поради повишената през годините консумация на твърдо гориво в бита през отоплителния сезон, недоброто състояние на уличната мрежа и засиления автомобилен трафик. Положителна тенденция е стабилното намаляване на концентрациите на серен диоксид и запазването на сравнително ниски стойности на азотен диоксид.

♦ в община Видин също се наблюдава продължителна тенденция на запазване на сравнително високи концентрации на $ФПЧ_{10}$. Общинската администрация и другите заинтересовани ведомства полагат усилия за подобряване качеството на атмосферния въздух чрез реализиране на пакет от мерки, включени в Програмата за намаляване нивата на замърсителите и достигане на установените норми в РОУ на КАВ – Видин, част от Общинската програма за околната среда.

Поради необходимостта от окончателно валидиране на данните преди докладване в Европейската агенция по околна среда са възможни минимални промени в публикуваните данни. Окончателните данни се публикуват в Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда, изготвян от ИАОС.

II.2.ВОДИ

1. ОСНОВНИ ПРИОРИТЕТИ ПРИ ИЗВЪРШВАНЕ НА КОНТРОЛНАТА ДЕЙНОСТ ПРЕЗ ГОДИНАТА.

Основната цел на направление “Опазване на водите” към РИОСВ – Монтана е предотвратяването, преустановяването или намаляване замърсяването на повърхностните и подземни водните тела на територията на областите Монтана и Видин с опасните и вредните вещества за постигане на добро химично и екологично състояние на повърхностните и подземни води. За целта експертите от направление “Опазване на водите” са осъществили контрол, съгласно плана на РИОСВ – Монтана за контролната дейност на обектите, формиращи отпадъчни води, за съответствието на работата на предприятията с изискванията, поставени в екологичното законодателството и определени в различните административни актове, както и контрол на аварийните изпускания на отпадъчни води.

2. ОПАЗВАНЕ НА ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДИ

Повърхностните води в Република България, в зависимост от качествата им се разделят на три категории: първа категория – води за питейно-битови нужди и за хранително-вкусовата промишленост; втора категория – води, които могат да се използват за водопой на животни, воден спорт, енергодобив, рибовъдство и др. и трета категория – води за напояване, промишлени нужди и други дейности, за които не са необходими води с качества, отговарящи на първите две категории.

Със Заповед № РД-272/03.05.2001г. на МОСВ всички реки в региона са категоризирани в отделните участъци. Проектната категория на реките в региона съгласно цитираната заповед е:

- р. Дунав - III-та категория;
- р. Тимок - III-та категория;
- Поречията на р. Огоста и реките западно от р. Огоста - Тополовец, Войнишка, Видбол, Арчар, Скомля, Лом и Цибрица са I-ва категория до първото населено място и II-ра категория – до вливането им в р. Дунав;
- р. Огоста в наблюдавания от РИОСВ – Монтана участък е с различни категории, както следва: от изворите на всички притоци до първите населени места – I-ва категория, втора категория до гр. Монтана и трета - след гр. Монтана, до вливането на р. Ботуня. В поречието на р. Огоста са изградени два от комплексните и значими язовири в региона – Хидровъзел “Среченска бара”, землище на с. Ягодово, общ. Берковица и Хидровъзел “Огоста” - вторият по големина в Р България след язовир “Искър”, землище на гр. Монтана. Първият се използва за питейно – битово водоснабдяване и е първа категория, а втория е предназначен за напояване – II-ра категория. Освен за напояване (тъй като е изградена много малка част от напоителната система) Хидровъзел

“Огоста” се използва и за енергодобив, като непосредствено под язовирната стена и в района на кв. “Кошарник” са построени три малки водно - електрически централи.

- р. Ботуня от поречие Огоста - от изворите до с. Спанчевци е I-ва категория, от с. Спанчевци до гр. Вършец е II-ра кат. и от гр. Вършец до с. Долно Озирово – III-та категория. След вливането на р. Черна при с. Долно Озирово р. Ботуня отново преминава във II-ра категория до вливането й в р. Огоста в землището на гр. Бойчиновци.

На територията, контролирана от РИОСВ - Монтана протичат десет по-големи и по-малки реки, на които по утвърден график, периодично се извършва мониторинг. Контролът на качествата на водите в реките се осъществява на 38 пункта, които са включени в Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС), в изпълнение на Заповед № 715/02.08.2010 г. на МОСВ. Пунктовете са разположени, както следва: 3 броя на р. Дунав, 5 броя на р. Огоста, 2 броя на р. Ботуня,1 пункт на реките Бързия, Тимок, Тополовец, Арчар, Скомля, Лом, Цибрица и Краставичка и язовирите Огоста, Среченска бара, Рабиша, Полетковци и Христо Смирненски. В изпълнение на Наредба № 12/18.06.2002 г. се извършва контролен мониторинг на повърхностни води, предназначени за питейно – битово водоснабдяване на територията на Община Берковица – 7 пункта, Община Вършец - 10 пункта, Община Чипровци – 4 пункта и Община Белоградчик – 5 пункта

Резултатите от анализите за състоянието на вътрешните реки в региона са следните:

- Реките Огоста (без долното течение и устието) и западно от нея показват стабилизиране на резултатите от последните години с малки изключения по показатели “нитрати” и “неразтворени вещества” в пункта на р. Цибрица при с. Долни Цибър; “неразтворени вещества” в пунктовете на: р. Ботуня при с. Охрид, преди вливане в р. Огоста, р. Тополовец преди вливане в р. Дунав, р. Арчар при с. Арчар, общ. Димово, р. Тимок при гр. Брегово и р. Скомля при с. Септемврийци, общ. Димово; “нитрити” в пунктовете на: р. Тополовец преди вливане в р. Дунав и р. Цибрица при с. Долни Цибър, общ. Вълчедръм.

Опазването, рационалното използване и управлението на водните ресурси е от първостепенна важност за устойчивото развитие, както за региона, така и за цялата страна. За осъществяване подобрението на качествата на водите българското правителство е приело Национален план за развитие до 2013 г. и Национална програма за приоритетно изграждане на градски пречиствателни станции за отпадни води. Нуждата от изграждане на ГПСОВ Монтана е била идентифицирана в тези документи. Реализирането на този проект допринася за решаване на част от поетите ангажименти по Конвенцията за сътрудничество, опазване и устойчиво ползване на р. Дунав.

Градската пречиствателна станция за отпадни води на гр. Монтана с капацитета си от близо 18 000 куб. метра пречистена вода за денонощие напълно задоволява нуждите на гр. Монтана, която бе въведена в експлоатация през 2009 г. Предвидено е тя да може да се разширява така, че да задоволи в бъдеще нуждите и на 100 000 еквивалент жители на гр. Монтана. Станцията е третата крачка към чиста околна среда след газификацията на града и успешната експлоатация на депото за твърди битови отпадъци, построено също с финансиране по програма ИСПА. Тя е единствена в Северозападна България, като ролята й в екологията има европейско значение. Водата се пречиства с екологични агенти, които не замърсяват околната среда, а почистените утайки се депонират на регионалното депо за не опасни отпадъци на гр. Монтана. През 2011 г. не са констатирани нарушения на емисионните ограничения, заложени в разрешителното за заустване издадено в полза на “В и К” ООД, гр. Монтана. Резултатите са констатирани от проведения контролен и собствен мониторинг на заустените пречистени отпадъчни води в р. Огоста.

Осигурено е финансиране и започнало строителството на градските пречиствателни станции в гр. Вършец и гр. Димово. В напреднала фаза е проектирането на пречиствателните станции на гр. Видин, гр. Лом и гр. Берковица, като идейните проекти са приети на Областни експертни съвети Монтана и Видин.

По-големи промишлени центрове в региона, контролиран от РИОСВ – Монтана са градовете Видин, Лом, Берковица, Белоградчик и Кула, като всички са с изградени смесени канализационни системи в които са включени предимно битово – фекални, производствени отпадъчни и дъждовни води. Смесените отпадъчни води са заустени във водоприемниците без пречистване. Частични

канализационни колектори са изградени и в някои по-малки населени места – гр. Бойчиновци, гр. Димово, гр. Кула, гр. Грамада, с. Лехчево, с. Рабиша и други. В по-малките селищата от региона са проектирани и предвидени за изграждане или разширяване канализационните системи за които не е осигурено финансиране.

В направление „Води" на територията на областите Монтана и Видин, контролирана от РИОСВ – Монтана, е осъществен контрол на 99 обекти, съгласно плана за контролната дейност на РИОСВ - Монтана за 2011 г. Извършени са общо 154 броя проверки, в т.ч. 94 бр. контролни проверки на обекти, формиращи отпадъчни води по поречията на реките Дунав, Огоста, Лом, Ботуня, Цибрица, Тополовец, Войнишка, Видбол и Арчар. Съвместно с Регионална лаборатория – Монтана са извършени 62 бр. контролни пробонабирания на отпадъчни и повърхностни води от 32 броя обекти, съгласно утвърдените графици и постъпили сигнали и жалби. От общия брой обекти 8 броя са операторите, които с отпадъчните си води емитират приоритетни и приоритетно опасни вещества, които са разпределени, както следва: за поречие р. Дунав – 3 броя, за поречие р. Огоста и западно - 5 броя; и 22 броя оператори от дейността на които се формират биоразградими промишлени отпадъчни води, които са разпределени, както следва: за поречие р. Дунав – 4 броя; за поречие р. Огоста и западно – 18 броя;

- Общ брой на стопанските субекти, които с отпадъчните си води емитират приоритетни и приоритетно опасни вещества – 8 броя, които са разпределени, както следва: за поречие р. Дунав – 3 броя, за поречие р. Огоста и западно - 5 броя;
- Общ брой на стопанските субекти, от дейността на които се формират биоразградими промишлени отпадъчни води – 22 броя, които са разпределени, както следва: за поречие р. Дунав – 4 броя; за поречие р. Огоста и западно – 18 броя;

В изпълнение на Заповед № РД-10/12.01.2011 г. на Министъра на околната среда и водите е осъществен контрол на 25 броя обекти, формиращи отпадни води и заустващи във водни обекти, включени в „Контролно-информационната система за състоянието на отпадъчните води" през 2011 г. Извършени са 54 бр. пробонабирания, като водните проби са изследвани по 21 показатели.

От общия брой проверки 3 броя са комплексни проверки, съответно на „Ел Би Булгарикум"ЕАД, гр. Видин, „Ломско пиво" АД, гр. Лом и „Винарна Поломие 1959" АД, гр. Лом, във връзка с плана за контролната дейност с координатор експерт от направление "Води". Взето е участие и в 25 броя комплексни проверки с координатори от други направления от инспекцията. В общия брой проверки са включени 9 броя по изпълнение на условията в издадено комплексно разрешително и 4 броя по изпълнение на условия по ОВОС. През отчетния период са издадени 54 броя предписания, които са изпълнени.

През 2011 г. са извършени 23 броя проверки във връзка с подадени жалби и сигнали за замърсяване на водни обекти. Дадени са 6 броя предписания, които са изпълнени. За констатираните нарушения при проверките са съставени 2 броя актове по Закона за опазване на околната среда, като са издадени две наказателни постановления и същите са покрити. На Община Монтана е съставен акт по Закона за водите за не упражнен контрол за изграждането и правилната експлоатация на Канализационна система на гр. Монтана, което е довело до вливане на непречистен смесен поток отпадъчни води в р. Огоста.

Поради изпускане на отпадъчни води със съдържание на замърсяващи вещества над пределно допустимите концентрации или неотговарящи на индивидуалните емисионни ограничения, определени в разрешителните за заустване или комплексните разрешителни на „КНАУФ България" ЕООД, гр. София, Производствена база гр. Видин, „Мити"АД, гр.Лом и "Ломско пиво"АД, гр. Лом продължават да действат наложените текущи санкции. На „ВиК" ООД, гр. Монтана и „ВиК" ЕООД, гр. Берковица са наложени текущи санкции за допуснати превишения на индивидуалните емисионни ограничения, определени в разрешителните за заустване. На „Гипс" АД, с. Кошава е наложена еднократна санкция за превишения на емисионните норми на поток №2 – смесен поток от надземната дейност на площадката - промишлени и битови отпадъчни води. През 2011 г. са издадени наказателни постановления за налагане на санкции общо 10 броя, издадени заповеди за намаляване на наложени санкции - 3 броя и за отмяна – 8 броя.

До минимум е сведено заустването на отпадъчни води в повърхностни водни обекти без издадено разрешително, което дава възможност за по-добър контрол и опазване качествата на водите.

Участие в 28 броя проверки в изпълнението на заповед № РД 19 – 7/08.03. 2011 г. на Областния управител на област Монтана на инфраструктурни обекти на територията на област Монтана, засегнати от вредното въздействие на водите през 2010 г. За всяка проверка е съставен и подписан констативен протокол на междуведомствената комисия.

Взето е участие в работна среща за изпълнение на стратегически проект "Съвместен мониторинг на риска при извънредни ситуации в транс граничния регион на река Дунав" MIS –по програма за транс гранично сътрудничество "Румъния – България 2007-2013", проведена в РИОСВ – Монтана, съвместно с представители на РИОСВ – Велико Търново и института за електроника "ICMET" – Крайова, Р Румъния.

В изпълнение на заповед на министъра на ОСВ през месец декември експерти от направление „Води" взеха участие в работни срещи по проект: „Река Тимок: двустранна спогодба за транс гранично управление на водни ресурси", разработен от Регионалният екологичен център за Централна и Източна Европа (РЕЦ за ЦИЕ), в сътрудничество с Икономическата комисия на Европа към ООН и Секретариата на конвенцията на ИКЕ/ООН за опазване и използване на транс граничните водни течения и международни езера. Срещите се проведоха в градовете Белград и Бор, Република Сърбия с участието на представители на сръбските институции, отговорни за управлението на водите.

Участие в две заседания на Областен експертен съвет по устройство на територията, назначен със Заповед №РД-17-07/10.11.2011 г. на Областен управител на област Монтана, на който беше разгледан и съгласуван идеен инвестиционен проект „Интегрирано управление и пречистване на водите на гр. Лом, община Лом".

На 28.11.2011 г. в Областна администрация – Видин е взето участие в Областен експертен съвет по устройство на територията, относно приемане на вариант на идеен проект за пречиствателна станция за отпадъчни води на гр. Видин.

Участие в държавна приемателна комисия за приемане на следния обект:

- МВЕЦ „Манастирка", с. Чупрене, общ. Чупрене, обл. Видин, подобекти: "Сграда на водноелектрическата централа", "Водохващане" и "Напорен тръбопровод".

Взето е участие в 2 броя заседания на Експертен екологичен съвет при РИОСВ - Монтана за инвестиционни предложения за "Изграждане на вилни селища в поземлени имоти №№104001, 401002, 104004, 104005 и 104006 в местността „Остров" в землището на с. Кутово, общ. Видин и за „Добив и преработка на диабази и гранодиорити до трошен камък /фракции/ за строителни материали от находище „Лещака", землище на с. Раковица, общ. Макреш, обл. Видин.

Изготвени са 78 броя писмени становища по подадени инвестиционни предложения, доклади по ОВОС, годишни доклади по комплексни разрешителни, програми и разрешителни за заустване. На основание чл. 13, ал.3 от Наредба №2/21.06.2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване са дадени 5 броя становища до БДУВДР – Плевен.

Изготвен е отчет до ИАОС - София в изпълнение на Заповед №РД – 869/ 19.12.2009 г. на МОСВ за обекти, включени в "Контролно – информационната система за състоянието на отпадъчните води" за 2010 г., като са изпратени 26 броя информационни карти на електронен и хартиен носител, 15 броя копия на разрешителни за ползване на воден обект с цел заустване и 1 брой копие от комплексно разрешително.

На БДУВДР – Плевен е изпратена изисканата с писмо изх. №68/06.01.2011 г. информация за мерките по наблюдението и контрола при прилагането на Плана за управление на речните басейни (ПУРБ) по съответните индикатори за всяка мярка за 2010 г., съгласно точка II от Становище по екологична оценка №6-2/2009 г. на МОСВ, относно ПУРБ в Дунавски район, за която е компетентна РИОСВ - Монтана.

Основен проблем в направление "Води" остава ниската степен на изграждане на канализационните системи на населените места и ПСОВ в 22-те общини, контролирани от РИОСВ - Монтана. Липсват изградени пречиствателни станции за отпадъчни води в големите градове над

10 000 еквивалент жители на двете области - гр. Видин, гр. Вършец, гр. Берковица и гр. Лом, чийто срок за изграждане е до 31.12.2015 г., съгласно разпоредбите на Наредбата за изменение и допълнение на Наредба №2/2011 г. Изградената и пусната в експлоатация през 2009 г. ПСОВ на гр. Монтана е единствена функционираща пречиствателна станция за двете области.

3. ПОДЗЕМНИ ВОДИ

На територията, контролирана от РИОСВ - Монтана са определени 15 пункта за мониторинг на подземни води, използвани за питейно – битово водоснабдяване. Пунктовете са включени в Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС), в изпълнение на Заповед № 715/02.08.2010 г. на МОСВ. Пунктовете са разположени териториално, както следва: гр. Брегово, с. Ново село, гр. Видин, гр. Дунавци, с. Арчар, гр. Грамада и с. Рабиша, обл. Видин, с.Станево, с.Крива бара, с. Безденица, с. Габровница, с. Септемврийци, с. Д-р Йосифово, с. Кобиляк и с. Пали Лула, обл. Монтана.

Резултатите от анализите за състоянието на подземните води в региона са следните:

- Шахтовите и тръбни кладенци, използвани за питейно – битово водоснабдяване показват стабилизиране на резултатите от последните години с малки изключения по показатели “нитрати”, “фосфати” и “калции” в пункт ШК-ПС 1, гр. Брегово, “нитрати” и “желязо” в пункт ШК-ПС , с. Ново село, “нитрати” и “калции” в пункт ТК1 Хана прогрес , гр. Дунавци, “арсен” в пункт КИ , с. Кобиляк, “нитрати” в пункт ШК5 , с. Крива бара, “нитрати” в пункт ТК , с. Септемврийци и “хром” в пункт ПС”Станево”, с. Станево.

Проблемите водещи до недоброто състояние на подземните води са в резултат на органични замърсители, опасни вещества и замърсяване с нитрати, които се дължат на зауствания на непречистени отпадъчни води от селищни канализации, населени места без канализации, нерагламентирани сметища, складове за пестициди, недобре работещи локални пречиствателни съоръжения за производствени отпадъчни води и лошите земеделски практики при употреба на органични и минерални торове.

4. ОЦЕНКА ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ПОВЪРХНОСТНИТЕ И ПОДЗЕМНИ ВОДИ

Повърхностните и подземни води на територията, контролирана от РИОСВ – Монтана са в добро състояние. През 2011 г. не са допуснати залпови и аварийни замърсявания на р. Дунав и реките от поречието на р. Огоста и реки западно от Огоста с което не са влошени качествата на водите. С пускането в експлоатация на ПСОВ Монтана е подобрено емисионното състояние на водите на р. Огоста в участъка след гр. Монтана. С предстоящото пускане в експлоатация на ПСОВ гр. Вършец през 2012 г. ще се преустанови замърсяването на р. Ботуня от канализационната система на гр. Вършец.

II.3. ЗЕМИ И ПОЧВИ

1. Обобщена информация за територията на РИОСВ - Монтана.

Във връзка с осъществяването контрола по опазване на почвите са осъществени проверки, насочени към опазването й от замърсяване, вкисляване, засоляване, подобряване структурата й и почвеното плодородие. Превантивен и текущ контрол беше извършен на действащи животновъдни ферми, собственици и ползватели на земеделски земи за спазване изискванията на Правилата за добри земеделски практики.

Целта на Правилата за добра земеделска практика е да се намали замърсяването на водите, а оттам и на почвата, предизвикано или породено от нитрати от селскостопански източници и да се предотврати всяко ново замърсяване.

Взето е участие и в една междуведомствена приемателна комисия по заповед от МИЕТ за приемане изпълнението на работен проект „Рудник Златен”- техническа ликвидация на сгради и съоръжения - Административно - битов комплекс с. Копиловци”, както и в три комисии за определяне границите на депа по чл. 18, ал.2 от ППЗОЗЗ. Извършена е проверка на общинско депо

за неопасни отпадъци м. „Тополовец” - гр. Кула във връзка с изпълнение дейностите по утвърден от МОСВ технически проект за рекултивация на обекта.

В отчетния период е взето участие в работата на 5 комисии за промяна пред-назначението на земеделска земя за неземеделски нужди към областна дирекция „Земеделие” в област Монтана и 4 комисии в област Видин

Взето е участие в 3 бр. обществени обсъждания във връзка с изграждането на скоростната ж.п. линия Видин – София, както и в два РЕЕС по доклад по ОВОС в област Видин.

- Земеделски територии, почвени типове или преобладаващ почвен тип - хектари, процент от територията обработваеми земи (ниви, овощни и зеленчукови градини, лозя, ливади и други) и необработваеми земи (пасища, скатове, дерета, оврази и други) – земеделските земи са 4 237,246 дка, от тях обработваеми са 3 258, 895 дка (76%);
- Горски територии – хектари, процент от територията на РИОСВ – 1 635 690 дка;
- Нарушени територии за възстановяване и рекултивация на депа за отпадъци, свлачища, срутища и други /хектари, процент от територията на РИОСВ за възстановяване и възстановени/рекултивирани – 332,761 дка;

2. Замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди.

В района на РИОСВ – Монтана е създадена организация на контролната дейност в пунктовете за наблюдение и контрол на НАСЕМ, с цел провеждането на мониторингова дейност в подсистема „Земи и почви”.

Пунктовете, от които се извършва пробонабирането на почвените проби са определени от ИАОС към МОСВ, гр. София. Те са разположени на цялата територия на РИОСВ и са в зависимост от източниците на замърсяване на почвата. Съгласно утвърдената годишна програма за мониторинг на почви – 2011 г. е извършено пробонабиране в 8 броя пунктове на контролираната от РИОСВ-Монтана територия.

3. Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост.

Състоянието на прилежащите обекти към „Чипровец” ЕАД /Л/ е следното:

1. Отвалите на съответните експлоатационни и проучвателни хоризонти на р-к „Чипровци” и р-к „Мартиново” са в добро състояние. Същите са рекултивирани технологично и биологично чрез затревяване в хоризонталните части (площадките). Изградените канави за улавяне и управление на повърхностните и скатни води са почистени. Не се наблюдава заблатяване и наводнени участъци в района на табаните и отвалите. Откосите на същите са стабилни, свлечени скални маси няма.

2. Хвостохранилище „Голям Буковец” е в много добро състояние. Същото е рекултивирано технологични и биологично. Същото е закупено от „Н – Н трейдинг” и ще бъде използвано в бъдеще по предназначение като част от обогатителния комплекс на флуоритова суровина.

3. Хвостохранилища „Мечи дол” и „Чипровци” са също в много добро състояниее. Същите са рекултивирани технологични и биологично. При тях водно огледало няма и представляват затревени площи. Не се наблюдава заблатени и наводнени участъци в рекултивираните площи. Хидро канала на хвостохранилище „Мечи дол” за улавяне и управление на повърхностните и скатни води от водосбора в района е почистен и работи функционално с 50% зает обем. Няма опасност от преливане на същия и предизвикване на наводнения.

Шламохранилище към „Монолит” АД е разположено на работна площадка в цех „Пъстрина” за рязане и обработка на скални блокове (мрамор и варовик) при производство и изготвяне на скално – облицовъчни плочи.

Същото се състой от два басейна като водата се използва оборотно, като в първия се отаява разтвора (хвост) при рязането на блоковете. Отаеният хвост се изгребва периодично (на 3-4 години) и се използва за рекултивиране на нарушени терени по утвърден от МОСВ проект. Моментното състояние е добро. Количеството на оборотната вода не се променя. „Монолит” АД има разработен проект за работата на цех „Пъстрина” за 2010 г., по който РИОСВ, гр. Монтана е издала положително становище. В него е разработен и план за действия при евентуални аварии. Към настоящият момент риск от възникване на подобна опасност няма.

Шламохранилище към „Мрамор Беркстон" АД, гр. Берковица е разположено на работна площадка в двора на едноименното предприятие за рязане и обработка на скални блокове (мрамор и варовик) при производство и изготвяне на скално – облицовъчни плочи.

Технологията е същата, състой се от два басейна, като се използва оборотна вода. Към настоящият момент на същото е извършена реконструкция и модернизация с подмяна на цялостната инсталация, по разработен, утвърден и финансиран от ПУДООС при МОСВ проект. Не съществува никаква опасност към момента за възникване на рискова авариина ситуация.

В контролираната територия от РИОСВ гр. Монтана в участък Западен Балкан - обект „Говежда" в миналото е извършен голям обем от геологопроучвателни дейности в района на с. Копиловци, с. Говежда, с. Дълги дел, с. Дива Слатина. В резултат от прокарване на хоризонтални и вертикални геологопроучвателни изработки са се формирали отвали – табани от скална маса.

Наличните отвали – табани не се намират в опасна близост до населени места, а високо в пресечена планинска местност. Същите са с малка площ, площадките на повечето са се саморекултивирали с тревна и дребна храстова растителност. Откосите са стабилни и не се наблюдава свличане на скална и земна маса, както и опасност от развитие на процеси застрашаващи живота и здравето на хората и/или нарушаване и замърсяване компонентите на околната среда.

4. Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита – няма информация за замърсяване с ПРЗ на територията на РИОСВ - Монтана.

5. Замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители, вкл. нефтопродукти.

През последните години все повече се налага тенденцията за намаляване замърсяването на земите и почвите. Ограниченото ползване на пестициди и торове в земеделието, програмите за екологично земеделие и животновъдство водят до намаляване деградацията на земите и почвите.

На територията на област Монтана залежалите растително защитни препарати са съхранени в 10 бр. склада и 11 бр. депа с контейнери тип "Б-Б куб".

На територията на област Видин залежалите растително защитни препарати са съхранени в 3 бр. склада и 7 бр. депа с контейнери тип "Б-Б куб".

6. Ерозия на почвите.

Мониторингът на водната и ветрова ерозия се извършва чрез математически модели за оценка и прогноза на процесите. За изчисляване на водоплощната ерозия е необходима информация за начин на земеползване, която МЗХ предоставя в края на всяка календарна година и данни за интензивност на валежите от мрежата на НИМХ. Изчислени са данни за площите, засегнати от водната и ветрова ерозия.

През отчетния период не са констатирани разливи и замърсяване на площи с нефтопродукти.

7. Засоляване и вкисляване на почвите.

Съгласно утвърдената програма за мониторинг – почви II ниво – Функционална подсистема „Контрол и опазване на почвите от вкисляване" за 2011 г. през м. октомври са пробонабрани 8 бр. почвени проби от 2 пункта за определяне на вредната киселинност в с. Д-р Йосифово и с. Бойница. Пробите са взети от две дълбочини 0-20 см и 20-40 см.

Съгласно утвърдената програма за мониторинг – Функционална подсистема „Контрол и опазване на почвите от засоляване" за 2011 г. на територията на РИОСВ – Монтана няма утвърдени от ИАОС пунктове за засоляване на почвите.

8. Кратка обобщена оценка за състоянието на почвите на територията на РИОСВ Основни положителни констатации и проблеми. Предприети мерки за подобряване на състоянието на почвите .

За периода 01.01.2011 г. – 31.12.2011 г. по компонент „почви" са извършени общо 62 броя проверки на 54 броя обекти, като на територията на обл. Монтана са извършени 41 броя проверки, в обл. Видин – 21 броя.

От общия брой извършени проверки 14 броя са проверките по рекултивация на нарушени терени, 4 броя са проверки на складове и депа с контейнери тип „Б-Б куб” за съхранение на продукти за растителна защита, 6 броя на обекти, изпълняващи условията на КР, раздел „Почви”, 6 броя проверки на животновъдни обекти и 22 броя съвместни проверки по два или повече компонента и фактори на околната среда, 10 броя самостоятелни проверки.

От общо извършените 62 броя проверки 17 броя проверки са извънредни (12 броя проверки са по подадени в РИОСВ-Монтана сигнали и жалби, 4 броя по изпълнение на предписания, 1 проверка по заповед на министъра на околната среда и водите).

Взето е участие и в 17 комплексни проверки на обекти по Заповед на директора на РИОСВ – Монтана, които не са включени в общия брой проверки.

Резултат от контролната дейност по отношение опазването на почвите от замърсяване и увреждане е положителен. Производствените дейности също се извършват по начин, който не позволява засоляване, вкисляване и замърсяване на почвите с вредни вещества. Ограниченото ползване на пестициди и торове в земеделието, програмите за екологично земеделие и животновъдство, управлението на оборския тор / като основно изискване за добрите земеделски практики / водят до ефективно опазване на почвите от замърсяване.

II.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

1. Защитени територии

Защитените територии (ЗТ) са територии, определени за опазване и съхраняване на природата като национално и общочовешко богатство. Закона за защитените територии (ЗЗТ, ДВ, бр.133/1998 г., изм....и доп... бр. 19/2011 г.) урежда категориите на ЗТ, тяхното предназначение, режима на опазване и ползване, начина на обявяване и управление. Съгласно чл. 5 от ЗЗТ съществуват шест категории защитени територии: резервати, национални паркове, природни забележителности, поддържани резервати, природни паркове и защитени местности.

На територията на РИОСВ – Монтана са обявени следните защитени територии:

- 2 броя **резервати(Р)** – Р “Чупрене”(биосферен) и резерват “Горната кория”;
- 1 брой **поддържан резерват(ПР) –** ПР„Ибиша”;
- 19 бр. **защитени местности (ЗМ)** – „Копрен, Равно буче, Деяница, Калиманица”; „Рибарници Орсоя”; „Ускето”; „Уручник”; „Китката”; „Калето”; „Шумака”; „Сто овци”; „Равненско градище”; „Връшка чука”; „Раковишки манастир”; „Липака”; „Острови Цибър”; „Остров Кутово”; „Острови Близнаците”; „Чупренски буки”, “Миджур”, „Самарите” и „Гардата”;
- 13 броя **природни забележителности (ПЗ) – *пещери***: „Мраморна пещера”; „ Пещера Мишин камък”; „Леви и десни сухи печ”; „Пещера Венец”, „Пещера „Магурата”; ***водопади***: „Дуршин водопад”; „Водния скок”; „Хайдушки водопади”; „Водопад на р. Стакевска”; „Водопад Петров церак”; ***скални образувания***: „Белоградчишки скали”, „Боров камък” и „Гардата”;
- един **природен парк(ПП) –** част от ПП „Врачански Балкан”;

Общата площ на защитените територии, на контролираната от РИОСВ – Монтана територия е около 41 031 ха. В тази площ не са включени потенциалните защитени територии, за които тече процедура за обявяването им, като например бъдещият природен парк “Западен Балкан” с планирана площ над 120 000 ха.

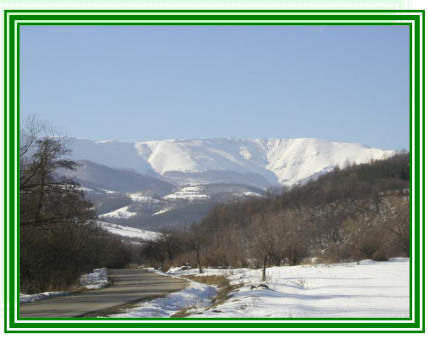

РЕЗЕРВАТИ (Р)

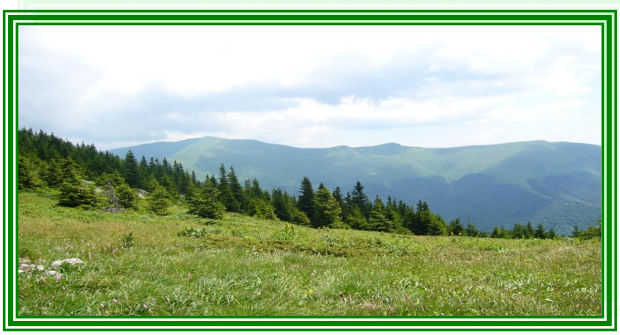

Резерват “Чупрене” е планински, типично горски резерват, разположен в западния дял на Стара планина, по протежение на главното старопланинско било в непосредствена близост с Р

Сърбия и Черна гора с площ 1439,2 ха. Основната цел за обявяването му е запазване на единствените компактни смърчови дървостои в Западна Стара планина в първичното им състояние, както и на редките представители на българската фауна – глухар, кръсточовка, дива котка и др. През 1977 г. организацията "За възпитание, наука и култура" – ЮНЕСКО към ООН го включва в своите списъци на защитените природни територии като "неделима част от международната мрежа на биосферни резервати, съставена от територии за оценка на човешкото въздействие върху околната среда".

Около 90% (1384,4 ха) от територията на Р "Чупрене" е горска територия, покрита с иглолистни, широколистни и смесени гори от смърч, ела, обикновен бук, планински явор и бяла бреза, а останалата (54,6 ха) – поземлен, заета от високопланински пасища, каменни реки, тресавища и незалесени участъци. Средната възраст на иглолистните насаждения е над 110 г. и те заемат 68,6%, широколистните (предимно бук) – 8% и смесени иглолистно-широколистни – 11%. Незалесената площ и високопланин

От животинския свят в резервата се срещат златка, белка, катерица, благороден елен, дива
тритон, усойница, медянка, водна змия и др. а от представителите на
онитофауната – черен лешояд, бухал, скален орел, няколко вида ястреби, горски
кас, кълвачи и пр. – общо над 68 вида птици, повечето от които са защитени.

От флористичното богатство на биосферния резерват се срещат редица
дки и защитени видове – нарцисовидна съсънка, безстъблена тинтява, петров
ъст, витошко лале, пухест лопен, висока бисерка, стефчова тлъстига и др.

Резерват "Горната кория" е също горски резерват, с обща площ 160,7 ха. Разположен е върху северните склонове на Западна Стара планина в подножието на вр. Ком на 1500 м средна н.в. Обявен с цел запазване на редките за Стара планина естествени смърчови и смърчово-елово-букови дендроценози. През 80-те са установени единични токовища на глухар, местообитание е и на единични екземпляри от елени и сърни, както и на защитени видове от флората, като безстъблената тинтява, томасиниев минзухар, пухест лопен, лъскав напръстник и др. През резервата до м. "Малък самар" е обособена пътека за посетители със заповед на Министъра на околната среда и водите. Същата се поддържа, като РИОСВ – Монтана упражнява с и контрол за недопускане на дейности, забранени п

ПОДДЪРЖАНИ РЕЗЕРВАТИ (ПР)

Поддържан Резерват "Ибиша" е разположен в източната част от дунавския остров Цибър с площ 34,47 ха. Обявен е през 1984 г. за резерват с цел запазване на "характерни за дунавските острови съобщества – заливни гори и блата, както и убежища на редки и застрашени от изчезване растителни и животински видове".

До обявяването му за резерват е обитаван от три вида чапли (бяла, гривеста и нощна), лопатарка, малък и голям корморан, голям воден бик и др., което определя и международния природозащитен статут на защитената територия като корине субсайт и в списъка на орнитологично важните места в България.

С цел възстановяване на чапловата колония, запазване на самобитния характер на природата и местообитанията на другите защитените птици, през 1999 г. МОСВ го прекатегоризира в "поддържан резерват". Предстои изготвяне на техническо задание и План за управление на защитената територия.

ЗАЩИТЕНИ МЕСТНОСТИ

Защитената местност "Копрен, Равно буче, Деяница, Калиманица" е разположена върху площ от 536,4 ха, обединяваща четири живописни местности в Копиловския дял на Западна Стара планина. Разнообразният ландшафт, включващ вековни широколистни и иглолистни гори, пъстроцветни поляни, наличие на защитени и редки представители на флората, скални зъбери и чисти изворни поточета и реки, привлича целогодишно туристи и любители на дивата природа. В границите на защитената територия се намират и двата водопада, обявени за природни забележителности – "Дуршин водопад" и "Водният скок"

Защитена местност "Ускето" се намира в Дългиделския участък на Западна Стара планина, на 1550 м н. в. и представлява естествена вековна смърчова гора, остатък от съществуващите някога тук иглолистни гори, обявена за защитена местност с площ от 1.9 ха.

Защитена местност "Уручник" е обявена за защитена местност с цел запазване на естествени смърчови, смърчово-букови и букови насаждения в горната планинска зона в Западна Стара планина, над 1600 м н.в., с площ от 51.0 ха. Вековни над 150 г. гори с девствен характер.

Защитена местност "Шумака" е обявена за защитена местност с цел запазване на местообитанието и популацията на редкия растителен вид **полско котенце**. Обхваща площ от 0,5 ха земеделски земи, землище на с. Сливовик, община Медковец, област

Защитена местност "Рибарници Орсоя" с площ от 150,3 ха, землище на гр. Лом, област Монтана е обявена с цел поддържане и опазване на популациите и местообитанията на защитени, редки и уязвими видове от флората и фауната. Включена е в орнитологично важните места – установени са над 160 вида птици, 90 броя от тях с европейско природозащитно значение. Мястото е корине сайт. Тук се среща най-многочислената популация на малкия воден бик, също гнездят белооката потапница и малкия корморан. От защитените флоуристични видове се среща какичка и водна лилия.

Защитена местност "Връшка чука" е обявена с цел опазване на единственото в света находище на растителния вид **български ерантис**, единствените в РБългария находища на **тъмнопурпурна метличина**, **томасиниев минзухар**, на защитените видове **понтийски пелин**, **ничичово прозорче, розов божур**, червена липа и др. Намира се на границата ни с Р Сърбия, землище на с. Извор махала, община Кула, вишение с обща площ 67,6 ха. С цел възстановяване на местообитанията на

върху планинско възстановяване и защитените видове.

Защитените местности – ЗМ градище", землище в с. Равна, община **ЗМ "Сто овци"** в землищата на селата Чипровци и с. Смоляновци, община Монтана за защитени територии. Целта за бъдат опазвани природните ландшафти и лавролистно бясно дърво, снежно кокиче, петров костенурка и др защитени видове от флората

"Равненско Чипровци и Превала, община са обявени през 2005 г. обявяването им е да местообитания на кръст, шипоопашата и фауната.

Три защитени територии – острови по р. Дунав са едновременно и орнитологично важни места. Това са ЗМ **„Острови Цибър**" (землище на с. Долни и Горни Цибър, общ. Вълчедръм), ЗМ **„Остров Кутово"**(землище на с. Кутово, общ. Видин) и **ЗМ „Острови Близнаците"** (землище на с. Цар Симеоново, общ. Видин). Главната цел за обявяването им е опазване на местообитанията на застрашени, редки и уязвими видове птици, няколко вида чапли (нощна, сива и малка бяла), малък и голям корморан, къдроглав пеликан, лопатарка и др., както и на растителни видове – блатно кокиче, лъскаволистна млечка и др.

Прекатегоризирани в "защитена местност" са още четири защитени територии (бивши исторически места) – **ЗМ "Раковишки манастир"**, община Макреш, област Видин, **ЗМ "Липака"**, община Грамада, област Видин; **ЗМ "Калето"**, община Берковица, област Монтана и **ЗМ „Китката",** общ. Монтана, обл. Монтана.

Прекатегоризирани в защитени местности от буферните зони (БЗ) към резерватите са: **ЗМ „Чупренски буки" (**БЗ около Р „Чупрене") и **ЗМ „Самарите"** (БЗ около Р „Горната кория").

През 2009 г. е обявена **ЗМ "Миджур",** землище на с. Горни Лом, общ. Чупрене, обл. Видин с цел запазване на характерния ландшафт от високопланински пасища и скални зъбери, както и местообитания на защитени и редки растителни видове.

ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ

Най – значимите природни забележителности са:

ПЗ „**Белоградчишки скали"**, която е обявена с цел запазване на уникалните геоморфоложки образувания, както и на местообитанията на редки и застрашени видове от флората и фауната. Обхваща обширна територия с дължина около 30 км и ширина 3 км в Западна Стара планина,

района около гр. Белоградчик, с обща площ 598,7 ха. Множеството скални форми – червени пясъчници в синхрон с многообразието на растителния и животински свят около тях (над 23 вида защитени растения и над 15 вида защитени животни), превръщат Белоградчишкият район в неповторим по красота и уникалност не само за България, но и за света.

ПЗ „Боров камък" – скално образувание от червен пясъчник, разположено на площ от 1,3 ха в едноименна

местност, в землището на с. Боровица, граничещо с ПЗ „Белоградчишки скали”.

ПЗ „Пещера Магура” е пещера с интересни образувания и праисторически находки. Разположена е в землището на с. Рабиша, община Белоградчик, с подземна площ над 133 ха, а надземна площ е 83 ха. Природната забележителност съхранява една от най-големите (над 30 000 $м^2$,) и най-красиви български пещери – естествено образувани “зали”, множество галерии, причудливи форми от сталактити, сталагмити и сталактони, наподобяващи хора, водопади, животни и т.н. Известна е и с праисторическите си скални рисунки, датиращи от епипалеолита (10 000 г. пр. н.е.) до ранната бронзова епоха, с които пещерата е под специалната егида на ЮНЕСКО с международен статут като паметник на културата. Днес пещерата е електрифицирана и благоустроена по проект, финансиран от МОСВ. Площта на ПЗ е увеличена през 2007 г. със Заповед от Министъра на ОСВ, чрез включването към нея на съседната пещера „Рингова пещ”.

ПЗ „Леви и десни сухи печ” е в землището на с. Долни Лом, община Чупрене, област Видин с обща площ 0,2 ха. Характеризира се с множество образувания на мармити, синтрови езера, пещерни кари, прилепови колонии.

ПЗ „Пещера Венеца е пещера, намираща се до с. Гара Орешец, община Димово, област Видин. Пещерата е изключително красива със скалните си образувания. Предвид опазването на естествените образувания в нея от посегателства, тя консервирана е и не се посещава от туристи **ПЗ „Мраморна пещера”** се намира в гр. Берковица, в местността ”Алчов баир”. Обявена е за природна забележителност с площ 16,3 ха. Пещерата е известна с мраморните си образувания, подземни галерии и пещерни фаунистични видове, но не е проучена. Консервирана е с цел предпазване от разрушения и разграбване.

ПЗ „Пещера Мишин камък” е разположена в землището на с. Превала, в Чипровския дял на Западна Стара планина с площ от 0,5 ха. Пещерата е известна с множеството си бели кристални образувания и подземни езерца. Затворена е с цел предпазване от разрушения и разграбване.

ПЗ „Хайдушки водопади“ са с площ 1,0 ха и се намират в Берковския дял на Западна Стара планина, в землището на гр. Берковица. Водопадите с пад на водата над 5 – 6 м се образуват от сливане на реките Ценкова бара и Сливашка. Обектът се посещава от туристи и е прекрасен кът за отдих сред живописната местност.

ПЗ „Водопад на р. Стакевска” е разположен сред борова гора в м. ”Бялата вода”, землище на с. Стакевци, община Белоградчик, с обща прилежаща площ от 1,0 ха.

ПЗ „Водопад Петров церак” е водопад с пад над 6 метра, разположен в близост до с. Тополовец, общ. Кула, в поземлен фонд. Рядкост за района, отличаващ се на фона на окръжаващата го среда с естествената си красота.

ПЗ „Дуршин водопад” и **“Водния скок”** се намират в защитената местност **„**Копрен, Равно буче, Деяница, Калиманица” в Копиловския дял на Западна Стара планина. Те са едни от най-красивите водопади за област Видин и област Монтана с пад на водата над 15 м и представляват величествена гледка на фона на живописната защитена територия.

ПЗ „Гардата” се намира в землището на с. Протопопинци, община Чупрене, обл. Видин и е с площ 8л973 дка. Обявена е през 2010 г. с цел запазване на характерни и забележителни обекти на неживата природа, като скални брегове и водоскоци на река Чупренска, които са с изключителна стойност, поради присъщата рядкост, представителност и естетичност.

Природен парк „Врачански Балкан” е обявен през 1988 г. и се намира на територията на три области – Монтана, Враца и София. В област Монтана попадат землищата на селата Горна и Долна Бяла речка, Долно и Горно Озирово и с. Стояново, всички от община Вършец на 5 536 ха от общата му площ от 30129,9 ха. Управлява се от Паркова дирекция със седалище гр. Враца по паркоустройствен проект. В процедура е утвърждаване на План за управление на парка.

Природен парк „Западен Балкан” е в процедура за обявяване за защитена територия. Ситуиран в Западна Стара планина, като в бъдещата му площ влизат сегашните ПЗ **„**Белоградчишки скали”, ПЗ **„**Боров камък”, Р **„**Чупрене”, ПЗ **„**Пещера Венеца”, ПЗ **„**Водопад на р.

Стакевска", обширните глами, разнообразни геоморфологични форми, видово флористично и фаунистично разнообразие и дълго историческо минало. Проектната площ възлиза над 120 000 ха и обхваща територии от общо три области – Монтана, Видин, София.

При упражнявания превантивен и текущ контрол по опазване на защитените територии, експертите от направление „Защита на природата" са извършили общо 27 бр. Проверки в защитените територии, при които не са констатирали груби нарушения в режимите на стопанисване на тези територии. С цел по-ефективното им управление, с предписания и уведимителни писма отговорните институции са задължавани да предприемат съответните мерки за опазване и съхраняване на природата, в т. ч. недопускане на пожари и други злоумишлени дейности.

Охрана: Осъществени са системни в наблюдения от гл. специалист по охраната на Р "Чупрене", включително проверки на инвентара в противопожарните табла **-2** бр. (в ловната хижа, земл. на с. Стакевци, общ. Белоградчик и в сградата на ДГС „Миджур" в с. Чупрене) и в оборудваните от РИОСВ – Монтана **3 бр.** противопожарни депа (в завод „Миджур", землище на с. Горни Лом, в м. „Бялата вода", с. Чупрене и в бившата „Реплянска застава", землище на с. Репляна, община Чупрене). Не са констатирани нередности и липса на инвентар.

Ревизии: През м. януари и м. юни 2011 г. са извършени **две** ревизии на състоянието на резерват „Чупрене", включително и анализ на дейността на служителя по охраната на защитената територия, съгласно изискванията на Правилника за условията и реда за управление, възлагането на дейности по поддържане и възстановяване, възлагане на туристически дейности, охраната и контрола в горите, земите и водните площи в защитените територии –

изключителна държавна собственост относно провеждане на ревизии на всяко шестмесечие. От извършените ревизии не се констатираха нередности, като за резултатите от тях са изпратени своевременно Доклади до министъра на околната среда и водите.

Във връзка с прилагане на процедури по Споразумението между МОСВ и МЗХ, през 2011 г. са проведени процедури, съответно за отразяване на ЗМ „Чупренски буки" и ПЗ „Гардата" в КВС, за увеличаване на площта на ПЗ "Белоградчишки скали" и ЗМ „Миджур" по реда на ЗЗТ, както и за предоставяне на актуална база данни за ЗТ – за 5 бр. ЗМ и 2 бр. ПЗ на територията на обл. Видин и 1 бр. на територията на обл. Монтана.

За ЗМ „Копрен, Равно буче, Деяница, Калиманица", попадащи в земл. на гр. Чипровци (за което има влязла в сила кадастрална карта) и в земл. на с. Копиловци, общ. Георги Дамяново, процедурата е незавършила предвид факта, че писмено съгласие за промени в кадастралната карта е получено само от кмета на общ. Чипровци. От РДГ-Берковица е получено писмено уведомяване, че писмото е изпратено по компетенция до СЗДП-Плевен, като от него няма отговор.

Експерти от направление „Защита на природата участваха в осъществяването на процедури по обявяване на нови защитени територии по **Пилотен проект** за опазване местообитанията на редки, застрашени и уязвими флористични видове в категорията „защитени местности". Проведени бяха четири процедури за опазване на видовете бледожълт равнец (*Achillea ochroleuca* Ehrh.) в земл. на с. Арчар, ружевидната поветица (*Convolvulus althaeoides* L в земл. на с. Ново село, петниста сверция (*Swertia punctata* Baumg) в земл. на с. Горни Лом и *напластена трихоколеа (Trichocolea tomentella*) в земл. на гр. Вършец. От проведените комисии, процедурата за *напластената трихоколеа* е финализирана и е издадена Заповед от министъра на ОСВ за обявяване на ЗМ „Коритата".За за останалите територии документацията е изпратена до МОСВ, но процедурата не е завършила, поради допълнителни и доуточняващи дейности.

Експерти от направлението взеха участие в презентиране на защитените територии и защитени зони на територията на обл. Монтана и обл. Видин, съответно пред Македонско

екологично дружество по задграничен проект, пред ученици от музикалното СОУ „ПV Пипков” Плевен. и пред екоклуб към ЛТГ – Берковица.

Горски екосистеми

РИОСВ – Монтана упражнява контрол върху екологосъобразното ползване на горите (залесяване, паша в горския фонд, сеч, строителство и др.) по отношение на дейности, планове и проекти, оказващи влияние върху развитието на горските екосистеми и природните ландшафти, както в защитените територии, така и като елементи от НЕМ по Закона за биологичното разнообразие и защитени зони от Натура 2000. На територията на инспекцията са обособени осем държавни горски стопанства и едно Учебно-опитно горско стопанство.

В изпълнение на Заповед № РД-198/24.03.2011 г. на Министъра на ОСВ за определяне на периода от 01 април до 31 октомври 2011 г. за пожароопасен сезон за защитените територии – изключителна държавна собственост, РИОСВ организира през м. март провеждане на две работни срещи с институциите, имащи отношение към опазване на резерватите от пожари, с цел координиране на действията и актуализиране на плановете за съвместна дейност за опазване на двата горски резервата – Р „Чупрене” и Р „Горната кория”. Изготвени са актуални планове за съвместни действия при възникване на пожари в двата резервата. Като превантивни мерки за опазване от пожари и предотвратяване паленето на стърнища, слогове, крайпътни ивици и т. н. РИОСВ – Монтана даде предписания до кметовете на 22-ре общини в области Видин и Монтана, до 8-ре ДГС, УОГС „Петрохан" и на Областните пътни управления във Видин и Монтана и чрез местните средства за масово осведомяване бе разгласена опасността от пожарите и непредсказуемите поражения върху екосистемите и биологичното разнообразие, административно-наказателната отговорност, която носят извършителите и др.

През изминалата 2011 г. експерти на РИОСВ – Монтана са издали общо **291 писма** по лесоустройствени/горскостопански програми, планове и план-извлечения на държавни и на частни гори. Експерти от направлението взеха участие в провеждането на комисия по приемане на авторски надзор за изпълнение на лово- и лесоустройствения проект на УОГС „Петрохан” – с. Бързия, в работата на проведените две лесоустройствени съвещания за изработване на нови лесоустройствени проекти, съответно на ДГС – Чипровци и ДГС – Монтана, както и в работата на консултативните областни съвета по охрана и опазване на горите и дивеча, преведени в двете Областна администрации - Монтана и Видин.

2. Биоразнообразие

Под “биологично разнообразие” се разбира многообразието на всички живи организми във всички форми на тяхната естествена организация, техните съобщества и местообитания, на екосистемите и процесите, които протичат в тях. Биоразнообразието е неразделна част от националното богатство и опазването му е приоритет и задължение на държавните и общинските органи и гражданите.

Макар и малка по площ, България се нарежда в челните редици на страните от Европа по биологично разнообразие. Богатството от видове и съобщества се дължи на широкия спектър от климатични, топографски и хидроложки условия в страната. Тук могат да се открият представителни образци от почти всички местообитания, известни на континента, както и голям брой уникални екосистеми с европейско и световно значение.

Българската биота включва 94 вида бозайници, над 400 вида птици, 36 вида влечуги, 16 вида земноводни, 207 вида риби, приблизително 27 000 вида безгръбначни, 3500 – 3700 вида висши и 6500 низши растения и гъби. От тях защитени по смисъла на българското

законодателство са 442 вида животни и 692 вида растения. Голяма част от тях през един или друг етап от жизнения им цикъл могат да се видят и на територията на Северозападна България.

Опазването на биологичното разнообразие е насочено в три посоки – в защитените територии, защитените зони по Натура 2000 и извън тях. По-голямата част от защитените територии са обособени с цел опазване на находища и местообитания на защитени, редки и/или ендемични видове от флората и фауна за България, за Балканския полуостров или света.

Така например единственото находище на **български ерантис** на планетата се намира в ЗМ "Връшка чука". Тук растат ендемичните и редки видове **томасиниев минзухар, ничичово прозорче, розов божур, тъмнопурпурна метличина, елвезиево кокиче, горска съсънка** и др.

Тъмнопурпурна метличина е открита и в буферната зона на Р „Чупрене" в сходен с този на вр. Връшка чука хабитат. Там от късна пролет до есента могат да се видят и други защитени видове растения – **нарцисовидна съсънка, петниста тинтява, жълт крем, балканска теменуга** и др.

За опазване находището на защитения растителен вид **полско котенце (Pulsatilla pratensis)** е обявена ЗМ "Шумака". Режимът и е съобразен с биологията на вида. Съблюдаването му доведе до увеличаване на числеността, плътността и площта на популацията.

Едно от най-големите находища в региона на снежно кокиче се намира в ЗМ "Сто овци". В нея могат да се видят **стефчова тлъстига, горска съсънка** и други защитени растителни видове. Същото се отнася и за ЗМ "Равненско градище", където е най-западното находище на вечно зеленото **лавролистно бясно дърво**.

В землищата на селата Митровци, Превала и Върбово са трите находища за цяла България на реликтния и балкански ендемит **сръбска рамонда**. Тя расте по скалните венци на трудно достъпни места и опазването на вида се осъществява успешно извън защитени територии.

В отводнителните канали на бившето Орсойско блато и в ЗМ „Рибарници Орсоя" цъфтят през лятото едрите цветове на защитените видове **бърдуче, водна лилия** и **водна роза**, в тях и в други влажни зони като р. Огоста напр. виреят защитени видове **дзука, блатно петльово перо, плаваща лейка** и др.

Върху пясъчните дюни около р. Дунав е намерен **жълтият равнец**, за чийто ареал на разпространение до сега се е считал само Кримския полуостров, нов вид **козя брада** и др. Това са хабитати, обитавани и от защитения вид **пясъчна метличина**.

Някои защитени видове или лечебни растения под специален режим на опазване и ползване се отглеждат за стопански цели в контролирани условия при спазване изискванията на националното законодателство. На територията на двете области има плантации за отглеждане на **седефче**.

Не по-маловажно е опазването на защитените видове от фауната, за които също има обявени защитени територии. Целта на управлението им е запазване на местообитанията съобразно запазването на биологичните изисквания на видовете. Поддържаният резерват "Ибиша" съхранява голяма гнездова колония на няколко вида **чапли** и на световно застрашения вид **малък корморан**. Екземпляри от последния вид се срещат освен в р. Дунав и в яз. „Огоста".

ЗМ "Рибарници Орсоя" е подходящо място за водолюбивите птици, някои от които и гнездят там. Това орнитологично важно място е притегателен център за хранене, почивка, размножаване, гнездене и зимуване на различни видове мигриращи птици – **лебеди, пеликани, ибиси, гъски, патици, потапници** и пр.

Горските резервати "Чупрене" и "Горната кория" са местата, които предоставят подходящите условия за живот на множество защитени видове безгръбначни, влечуги, птици и бозайници. В скалите в ЗМ „Копрен, Равно буче, Деяница, Калиманица" гнезди

защитения вид **скален орел**, в старите хралупести дървета – **бухал,** в короните свиват гнезда много защитени видове пойни птици.

По различни програми и проекти се извършват дейности за опазване, увеличаване на числеността и подобряване на условията на някои защитени видове. Например в границите на ПП „Врачански Балкан" е обособена волиера с площадка за подхранване на некрофагите (мършоядни) птици с цел възстановяването на белоглавия лешояд като гнездящ вид. На нея кацат няколко вида **лешояди, гарвани – гробари, орли** и пр.

Извън защитените територии са известни и др. колонии на защитени видове птици – в защитена зона "Острови Близнаци" на р. Дунав се намира смесена гнездова колония от **лапотарки, чапли и корморани**, най-голямата колония на **пчелояди** в региона е в м. "Фунията" при с. Златия, а торфените блата в м. "Петрохан" в Западна Стара планина са местообитанието на **алпийския тритон**. Реките и водоеми приютяват защитените видове като **видра, земеродно рибарче** и пр.

Закон за биологичното разнообразие (ЗБР)

Законът за биологичното разнообразие урежда отношенията между държавата, общините, юридическите и физическите лица по отношение на опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие в Р България. С него се конкретизира начина за постигане на целите му, задълженията и правата на институциите, юридическите и физическите лица.

Със ЗБР е въведено контролирано ползване на някои видове природни ресурси, за които съществува заплаха за унищожаването им. Кампания по изкупуването и търговията с охлюви се основава на Заповед №-РД-361/2004 г. на МОСВ, регламентираща режимите, реда и условията за ползване, изкупуване с цел търговия в страната и изнасяне през граница на живи охлюви, черупки и месо от видовете лозов охлюв (Helix lucorum) и градински охлюв (Helix pomatia). До 1 май 2011 г. в РИОСВ – Монтана бяха подадени заявления за регистрация на общо 46 бр. пунктове за събиране и изкупуване на охлюви, както следва: 5 пункта в област Видин и 41 пункта в област Монтана. През 2010 г. в РИОСВ – Монтана са регистрирани почти двойно повече пунктове – общо 79 бр. (69 бр. пунктове в област Монтана и 12 бр. пунктове в област Видин). В законово регламентирания срок, упоменат в Заповед №-РД-361/09.04.2004 г. са направени 26 проверки. Констатирано е едно нарушение – за изкупуване на охлюви без регистрация, за което на виновното лице е съставен акт по смисъла на чл. 124 от ЗБР.

По отношение на видовете, включени в приложенията на ЗБР, по Конвенцията CITES и Регламентити на ЕС, експерти от РИОСВ – Монтана извършват проверки на регистрираните в инспекцията екземпляри. Извършени са проверки на основание чл. 91, ал. 2, т. 2 от ЗБР на тераруми за отглеждане на йероглифов и тигров питон, съответно в с. Замфирово, общ. Берковица и гр. Видин. При извършените проверки не се констатираха нарушения по прилагане на Регламент 338/1997 г. и Конвенцията CITES. За същите се води регистър (в електронен вид) на издадените регистрационни карти, като се извършват и проверки на сбирки и колекции, съгл. разпоредбите на чл. 95 от ЗБР. Направени са проверки и по смисъла на чл.чл. 90 и 97 от ЗБР на Исторически музей – гр. Белоградчик, отдел "Природа", както и на сбирка от препарирани птици и бозайници в СОУ "Любен Кравелов" – гр. Видин. Констатира се, че няма нови препарати и експонатите са в сравнително добро състояние.

В РИОСВ – Монтана постъпиха и два сигнала за незаконно отглеждане на екземпляри от защитения вид щиглец (Carduelis carduelis), както и за умишлено разрушено щъркелово гнездо. Извършени са проверки на място, като на виновните лица са съставени съответно по смисъла на ЗБР. Щиглеците са иззети и пуснати на свобода.

Експерти от инспекцията участват и в Среднозимно преброяване на водолюбиви птици. В средата на месец януари беше извършено 35-то Среднозимно преброяване на яз. "Огоста" и р. Дунав между устията на р. Тимок и р. Лом, съвместно с БДЗП и др. неправителствени организации.

За изминалата 2011 г. се получиха деветнадесет броя разрешителни за изключения от забраните по ЗБР, издадени на основание Наредба № 8 към Закона за биологичното разнообразие. Разрешителните са за улов и опръстеняване на диви птици, улавяне и изследване на видове прилепи и маркиране и изследване на екземпляри от двата вида сухоземни костенурки Testudo graeca и Testudo hermanni, за улов и изследване на насекоми, риби, земноводни, влечуги, птици, бозайници и защитени растителни видове. Извършени са две проверки по условия в издадените разрешителни, като не са констатирани нарушения на условията в тях.

За цялата 2011 г. в РИОСВ – Монтана са постъпили 10 бр. сигнали за живи екземпляри, но в безпомощно състояние, както и за намерени мъртви екземпляри от следните защитени видове птици: обикновен мишелов (Buteo buteo), бял щъркел (Ciconia ciconia), горска ушата сова (Asio otus), градска лястовица (Delichon urbica), белоглав лешояд (Gyps fulvus). Извършено е преместване на колония от 58 бр. зимуващи прилепи от вида ръждив вечерник (Nyctalus noctula). Живите екземпляри са транспортирали до Центъра за рехабилитация и размножаване на редки и застрашени животни – гр. Ст. Загора, като са съставени съответните протоколи за разпореждане.

През месеците март и април се извършени проверки на защитени местности "Връшка чука" и "Шумака". Констатира се, че популациите на защитените растителни видове български ерантис (Eranthis bulgarica), томасиниев минзухар (Crocus tommasinianus) и полско котенце (Pulsatilla partensis) са в добро състояние и същите са във фаза на цъфтеж.

Ежегодно РИОСВ – Монтана извършва мониторингови дейности по Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР). През месеците април и май в изпълнение на утвърдения график на РИОСВ – Монтана за мониторингови дейности за 2011 г., експерти от направление "Защита на природата" извършиха мониторинг на вида европейски лалугер (Spermophillus citellus) в землищата на селата Расово и Комощица, общ. Медковец и село Дългоделци, общ. Якимово, на вида шипоопашата костенурка (Testudo hermanii) в землището на гр. Монтана, на два вида торфени мъхове (Sphagnum fallax и Spagnum cuspidatum), на прохода „Петрохан", землище на с. Бързия, общ. Берковица, както и на дървесния мъх (Dicranum viridae), землище на с. Стакевци, общ. Белоградчик. От проведените теренни наблюдения бяха попълнени полеви формуляри, които след обработване са изпратени в ИАОС – София, където се съхранява националната база данни от мониторинговите програми.

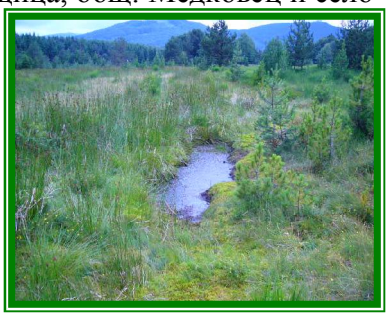

През м. октомври експерти от РИОСВ – Монтана участваха в проведения национален мониторинг на кафява мечка (Ursus arctos) по НСМБР в област Пазарджик. Бяха попълнени полеви стандартни формуляри, снети координатнати по предварително обозначени маршрути и взети проби за генетичен анализ от кафява мечка.

На територията, контролирана от РИОСВ – Монтана има 189 бр. обявени за защитени по смисъла на Закона за биологичното разнообразие вековни и/или забележителни дървета, от които 132 бр. са в обл. Монтана и 57 броя в обл. Видин. За тях се води регистър, който се актуализира периодично и се поддържа актуална база данни за обектите. С уведомителни писма до кметовете на общините, РИОСВ – Монтана изиска получаване на писмена информация за състоянието на обектите, с оглед извършване на приоритетни проверки по съгласуване на санитарно-оздравителни мероприятия за тях. През 2011 г. са извършени общо 14 бр. проверки за състоянието на обявени вековни и забележителни дървета, описани в 11 бр. КП, обхващащи около 1/3 от обектите, като не са констатирани нарушения.

НАТУРА 2000

Националната екологична мрежа НАТУРА 2000 е единна система от функционално свързани помежду си защитени зони с висока природозащитна значимост, спрямо които се прилагат координирани дейности за опазване на биологичното разнообразие с цел дългосрочното опазване на видовете, хабитатите, екосистемите и ландшафтите.

Тя включва специални защитени зони, определени от страните-членки на Европейския съюз /ЕС/, съгласно Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна /92/43/ЕЕС/, приета през 1992 г. и Директивата за защита на дивите птици /79/402/ЕЕС/, приета през 1979 г.

Като принос за Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000, България трябва да защити над 80 типа местообитания, както и най-важните местообитания на 100 вида растения и 226 вида животни, определени от европейските директиви

На територията контролирана от РИОСВ – Монтана, включваща област Монтана и Видин, със заповед на Министъра на околната среда и водите са обявени:

- **<u>9 защитени зони</u>** по Директивата за защита на дивите птици /79/402/ЕЕС/,

а в процес на обявяване са заповедите за:

- **<u>29 защитени зони</u>** по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна /92/43/ЕЕС/.

Защитени зони **“Врачански Балкан”** и **“Западен Балкан”** са предложени с цел опазване на няколко десетки вида птици, включени в Червената книга на България, както и такива със значение за Европейския съюз, а защитена зона **“Берковица”** за опазване популацията на световно застрашения вид ливаден дърдавец.

Предмет и цели на опазване в някои от защитените зони за птици, разположени на територията, контролирана от РИОСВ – Монтана като: ЗЗ **„Ибиша”**, ЗЗ **“Остров до Горни Цибър”**, ЗЗ **“Цибърско блато”**, ЗЗ **„Остров Голя”** и др. са смесените чапловолопатаркови колонии, голям и малък корморан, къдроглав пеликан, нощна, гривеста и сива чапла, и др. Защитени зони **“Врачански Балкан”** и **“Западен Балкан”** са предложени с цел опазване на няколко десетки вида птици, включени в Червената книга на България, както и такива със значение за Европейския съюз, а защитена зона **“Берковица”** за опазване популацията на световно застрашения вид ливаден дърдавец.

Предмет и цел на защита в някои от зоните по Директивата за хабитатите са вътрешноконтиненталните пясъчни дюни, панонски церово-горунови гори, алувиални гори с Alnus glutinosa и Fraxinus excelsior, панонски льосови и степни тревни съобщества. Някои реки като **“Лом”, “Видбол”, “Войница”** и др. са включени също в Европейската екологична мрежа Натура 2000, поради обрастванията по поречията им с елши и върби – приоритетен тип местообитание за Общността.

През 2011 г. експертите от направление “Защита на природата” са извършили общо 14 бр. проверки по постъпили уведомления за инвестиционни намерения и изпълнения на условия в решения по ОВОС, засягащи защитени зони по Натура 2000. За календарната година приключиха и процедурите с поддържащите фирми във връзка с подготовката на техническата документация за 11 броя защитени зони по Директива 92/43 ЕЕС за опазване на природните местообитания – ЗЗ „Река Лом”, „Цибър”, „Макреш”, „Шишенци”, „Цар Петрово”, „Видбол”, „Войница”, „Делейна”, „Раброво”, „Вртопски дол”, „Портитовци-Владимирово”, във връзка с предстоящото изготвяне на проекти на заповеди за обявяването им.

ЗАКОН ЗА ЛЕЧЕБНИТЕ РАСТЕНИЯ (ЗЛР)

Над 700 са видовете растения от българската флора, които се определят като лечебни растения. Информация за находищата от лечебни растения на територията на области Видин и Монтана се съдържа в разработените проекти на раздел "Лечебни растения" към Общинските програми за опазване на околната среда. В тях са предвидени мерки за опазването на билките и културираното им отглеждане.

В изпълнение на т. 2.4. от Заповед № РД-88/2001 г. за условията и реда за разпределението на количествата билки, получавани от естествените находища на лечебни растения под специален режим на опазване и ползване (ДВ бр.18/2001 г.) на Министъра на ОСВ, в РИОСВ – Монтана постъпиха справки за изкупените през 2010 г. билки под режим, като до 31.12.2010 г. бяха подадени пет заявления от трима билкозаготвители за разпределение на квоти за 2011 год. за ползване на билки от лечебните растения под специален режим.

Със Заповеди №№ 13 и 14 от 28.02.2011 г. на директора на РИОСВ – Монтана бяха назначени комисии за разпределение на количествата билки под специален режим на опазване и ползване, съответно за области Монтана и Видин. Същите се проведоха във връзка с постъпили в РИОСВ – Монтана заявления от трима бикозаготвители за участие в разпределение на квотите за количествата билки под специален режим на опазване и ползване за 2011 г. и на основание Заповед № РД-55/01.02.2011 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 17/2011 г.). След проведените комисии, разпределението на отпуснатите квоти между билкозаготвителите беше утвърдено със Заповед № РД-21/11.03.2011 г. на директора на РИОСВ – Монтана за териториите на области Монтана и Видин. За разпределените квоти РИОСВ – Монтана информира Дирекция "НСЗП" към МОСВ.

Във връзка с прилагането на Закона за лечебните растения и подзаконовите му нормативни актове, през 2011 г., експерти на РИОСВ – Монтана са извършили общо 45 бр. проверки на БЗП на територията на области Монтана и Видин. Съставени са 14 бр. акта, като съответно са издадени 14 бр. наказателни постановления за нарушения по ЗЛР и подзаконовите му нормативни актове.

Във връзка с плановите документи по чл. 50 от ЗЛР, както и за издадени позволителни за ползване на лечебни растения през изминалата 2011 г., са осъществени общо 14 бр. проверки на Държавни горски стопанства и общински администрации. При извършените проверки не са констатирани нарушения по смисъла на Закона и наредбите към него.

През отчетната 2011 г. в РИОСВ – Монтана са регистрирани тринадесет книги за изкупените, реализираните и налични количества билки от лечебни растения.

До 31 декември 2011 г. в РИОСВ – Монтана са подадени 2 бр. заявления (за области Монтана и Видин) от двама билкозаготвители за участие в предстоящото разпределение на квотите за количествата билки, получавани от естествените находища на лечебни растения под специален режим на опазване за 2012 г. Едновременно с това същите са подали и справки за изкупените, реализирани и налични количества от лечебни растения в техните БЗП за 2011 г. Желанието на билкозаготвителите е да изкупуват през 2011 г. билки под специален режим на опазване и ползване – цвят божур, цвят и корен лечебна иглика и ранилист на територията на двете области.

По данни от фирмите и лицата, организирали билкозаготвителни пунктове на територията на двете области през 2011 г. са изкупени и реализирани билки от видовете шипка, липа, червена и черна боровинка, черен бъз, къпина, глог, коприва и трънка. На територията на област Видин и област Монтана активно действащи са над 100 бр. билкозаготвителни пунктове.

III. АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

III. 1. Отпадъци

1. Кратка информация и анализ за разработването, приемането от общинските съвети, актуализирането на общински програми за управление на отпадъците и общински Наредби.

Всичките 22 общини на територията, контролирана от РИОСВ-Монтана имат общински програми за управление на отпадъците приети от общинските съвети. Общинските програми за управление на отпадъците са неразделна част от програмите за околна среда и се приемат от общинските съвети по реда на Закона за опазване на околната среда. (Таблица № 1)

№	Общини с приети програми за управление на дейностите по отпадъците	
	Община	Дата на приемане на програмата от Общинския съвет
1.	Димово	Решение № 125 и протокол № 15/25.02.2005г актуализирана Решение № 186 и протокол № 25/23.02.2009г
2.	Кула	Решение № 78-протокол от 30.07.2004г. актуализирана Решение № 57/03.06.2008г
3.	Ружинци	Решение №322 от 21.02.2006 г. актуализирана с Решение №130 от 29.01.2009 г.
4.	Якимово	Решение № 104 и протокол № 13/25.08.2004г., актуализирана – Решение №31 и протокол.№06/31.01.08г.
5.	Г.Дамяново	Решение №84/22.02.2005г. актуализирана с Решение №33/18.02.2008 г. и протокол №5/18.02.2008г.
6.	Берковица	Решение №359 и протокол №19/21.01.2005г. актуализирана с Решение №443/27.03.2009 г. и протокол №23/27.03.2009г
7.	Белоградчик	Решение №188/26.01.2009г.
8.	Брусарци	Решение №99 и протокол №17/23.03.2005г. актуализирана Решение №14 и протокол №3/14.12.2007 г.
9.	Грамада	Решение №58/30.06.2004г. и №156/08.06.2005г актуализация Решение №108/27.01.2009 г.
10.	Ново Село	Решение №5 и Протокол №28/21.06.2006г. актуализация Решение №3 и протокол №13 от 19.11.2008 г.
11.	Чипровци	Решение №141/20.10.2004г. актуализирана с Протокол №61 и Решение №571/18.04.2007 г.
12.	Вършец	Решение №147/21.02.2005г.и актуализирана с Протокол № 18 и Решение №202/ 23.12. 2008 г.
13.	Монтана	Решение №479/26.06.2003г. актуализирана с Решение №478/ 27.05. 2010 г.
14.	Бойница	Решение №2/08.02.2006г.

№	Общини с приети програми за управление на дейностите по отпадъците	
	Община	Дата на приемане на програмата от Общинския съвет
		актуализирана с Решение №5 от 30.09.2009 г.
15.	Видин	Решение №163/28.10.2005г. и протокол №12/28.10.2005г. актуализирана с Протокол 11 и Решение 188/10.11.2008 г.
16.	Медковец	Решение №211 и Протокол №21/23.02.2006 г. и актуализирана Решение №93 и Протокол №8/30.07.2008 г.
17.	Чупрене	Решение №94 и Протокол №14/25.03.2005 г. актуализирана с Решение №171 и Протокол №18/30.09.2009 г.
18.	Брегово	Решение №15 и Протокол №3/30.03.2006 г.
19.	Макреш	Решение №187 и протокол № 19/11.04.2005 г. актуализирана с Решение №209/20.03.2009 г. и протокол № 27/20.03.2009 г.
20.	Бойчиновци	Решение №149 и протокол №25/17.11.2005г. Решение №50, Протокол №8/17.04.2008 г.
21.	Лом	Решение №305 и Протокол №26/03.10.2001г. актуализирана с Протокол №10 и Решение 126/29.05.2008 г.
22.	Вълчедръм	Решение №219 и Протокол №32/14.07.2006г. Решение №166 и Протокол №23/22.05.2009г.

Годишните отчети на общинските програми за управление на отпадъците за 2011 г. са приети от съответния общински съвет, органът приел програмата с решение и протокол. Копия от отчетите и решенията на общинските съвети са предоставени в срок в РИОСВ – Монтана.

Всички общини от територията контролирана от РИОСВ – Монтана имат приети общински наредби по чл. 19 от ЗУО, с която се определят условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, включително биоразградими, строителни, опасни отпадъци, образувани от физически лица и масово разпространени отпадъци на своя територия, разработени съгласно изискванията на ЗУО. Наредбите са предоставени в РИОСВ – Монтана със съответните Решения на общински съвет за приемането им.

2.Битови отпадъци

На територията, контролирана от РИОСВ-Монтана 100 % от населението е обхванато в система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване.

Общини - Видин, Белоградчик, Чипровци, Чупрене, Берковица, Лом, Монтана, Георги Дамяново, Бойчиновци, Медковец, Якимово, Вълчедръм, Вършец, Димово, Брегово, Кула, Макреш, Ружинци, Брусарци, Грамада, Ново село и Бойница са обхванати на 100 процента в организирана система за събиране и транспортиране на битови отпадъци. В експлоатация е Регионално депо Монтана (за битови и неопасни производствени отпадъци- клас „депо за неопасни отпадъци”), което обслужва общини Монтана, Бойчиновци, Берковица, Лом, Чипровци, Георги Дамяново, Брусарци, Медковец, Вършец, Якимово, Вълчедръм и Криводол (област Враца).

Депото отговоря изцяло на изискванията на Наредба №8 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн, ДВ, бр.83/2004 г.), в която напълно са транспонирани изискванията на Директива 1999/39/ЕС за депата за отпадъци. (Таблица № 2)

Общините са извършили основно охарактеризиране на битовите отпадъци, постъпващи за обезвреждане на регионалното депо за неопасни отпадъци – Монтана.

На територията на регионално депо Монтана се изгражда завод за сепариране на битовите отпадъци, финансиран от държавния бюджет и от ПУДООС.

През годината са закрити 29 броя нерегламентирани сметища по общини както следва:

№	Наименование	Населено място	Брой	Площ дка
	Нерегламентирани сметища	с. Тошевци, общ. Грамада	**1**	**3**
		с. Крива бара, общ. Брусарци	**1**	**8,6**
		с. Киселево, общ. Брусарци	**1**	**3**
		с. Княжева махала, общ. Брусарци	**1**	**6,5**
		с. Буковец, общ. Брусарци	**1**	**6**
		с. Одоровци, общ. Брусарци	**1**	**3**
		с. Дондуково, общ. Брусарци	**1**	**12**
		с. Василовци, общ. Брусарци	**1**	**9**
		с. Смирненски, общ. Брусарци	**1**	**4**
		с. Смоляновци, общ. Монтана	**6**	**0,57**
		с. Горно Церовене, общ. Монтана	**1**	**3,2**
		с. Белотинци, общ. Монтана	**1**	**2,5**
		с. Славотин, общ. Монтана	**7**	**4,036**
		с. Габровница, общ. Монтана	**4**	**16**
		с. Гюргич, общ. Ружинци	**1**	**2**
			29	**83,406**

Средствата за закриване на депата и нерегламентираните сметища се осигурят от общините.

В регион Видин се изпълнява ИСПА проект „Подготовка на мерки за управление на отпадъците в региони Пазарджик, Плевен, Видин", ÈUROPEAID 117409/D/SV/BG, консултантите по проекта е EKOLASN.V./Renco SpA/EPC-KOS Ltd. Концептуалния проект за регионално депо за неопасни отпадъци – Видин предвижда съоръжение за третиране на биоразградими и строителни отпадъци.

Таблица 2

№	Община	Брой жители	Брой населени места в общината	Брой населени места с въведена система за събиране и транспортиране на БО	Населени места в които не е въведена система за събиране и транспортиране на БО (изписват се поименно)	% население, обхванато в организирана система за събиране и транспортиране на БО	Брой на обслужваното население
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Белоградчик	7656	18	18	-	100	7656
2	Брегово	6183	10	10	-	100	6183
3	Бойница	1394	8	8	-	100	1394
4	Видин	83028	34	34	-	100	83028
5	Грамада	2320	8	8	-	100	2320
6	Димово	7078	22	22	-	100	7078
7	Кула	4905	9	9	-	100	4905
8	Макреш	1492	7	7	-	100	1492
9	Ново село	3304	5	5	-	100	3304
10	Ружинци	4779	9	9	-	100	4779
11	Чупрене	2238	8	8	-	100	2238
12	Берковица	18066	20	20	-	100	18066
13	Бойчиновци	9958	13	13	-	100	9958
14	Брусарци	5528	10	10	-	100	5528
15	Вълчедръм	10562	11	11	-	100	10562
16	Вършец	8836	9	9	-	100	8836
17	Г.Дамяново	2550	13	13	-	100	2550
18	Лом	30920	10	10	-	100	30920
19	Медковец	4268	5	5		100	4268
20	Монтана	63322	24	24	-	100	63322
21	Чипровци	4038	10	10	-	100	4038
22	Якимово	4496	4	4	-	100	4496
Общо		282921	267	260	-	100	282921

3. Строителни отпадъци

На територията на РИОСВ – Монтана съществува само едно депо за строителни отпадъци в гр. Видин. В останалите общини строителните отпадъци временно се съхраняват на площадки, определени от общината.

Съгласно чл.18 от ЗУО кметът на общината определя маршрута за транспортиране на строителните отпадъци и инсталацията/съоръжението за третирането им.

Поради ограниченото строителство в последните години и икономическите условия, на територията на общините не се генерират големи количества отпадъците от строителна и строително-ремонтна дейност. Практика е строителните отпадъци и земни маси да се депонират на депата за битови отпадъци. Към момента няма депа за строителни отпадъци, които да се намират в процес на изграждане или за които да има проектна готовност. Общините не разполагат с инсталации за предварително третиране на строителните отпадъци. Не са предприети или планирани действия от страна на общините или частния бизнес относно въвеждане на алтернативи на депонирането, специализирани технологии, инсталации и съоръжения за преработване и/или рециклиране на строителни отпадъци с цел тяхното оползотворяване, посредством повторното им влагане в строителството.

В град Видин е предвидено да бъде изградено регионално депо за отпадъци, което ще обслужва общините от област Видин. На площадката ще бъде изградена инсталация за третиране на строителни отпадъци, приети от общините в област Видин.

4. Производствени и опасни отпадъци

През периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г. експертите от направление „Управление на отпадъците" са извършили 243 броя проверки по Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане и са взели участие в 26 комплексни проверки. На всички постъпили жалби и сигнали е отговорено в законноустановения срок.

За периода са издадени 42 (четиридесет и две) броя предписания при извършени текущи контролни проверки.

От проверените предписания, дадени за предходен период, са съставени пет акта за констатирано нарушение.

Дадени са 147 броя предписания до фирми за предоставяне на информация за генерираните отпадъци през 2010 година, предписанията са изпълнени в законоустановения срок.

До всичките 22 общини са дадени по 2 предписания за представяне на годишните отчети по Наредба №9/2004 г., отчет на Програмите за управление на отпадъците и попълване на въпросник за управление на строителните отпадъци, които са изпълнени в срок.

От изпратените до 5 общини, собственици на депа за отпадъци ежемесечно се получават писма във връзка с изпълнение на Наредба № 14 от 15.11.2010 г за реда и начина за изчисляване на размера на отчисленията и разходване на събраните средства за дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депата за отпадъци, с което са информирани за предстоящите им задължения по изпълнение на наредбата.

От всичките 22 общини е изискано:

- предоставяне на данни, свързани с планиране на дейностите по управление на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради (СООРС) във връзка с разработване на Национална стратегия за управление на СООРС;
- информация по прилагане на Наредбата приета на основание чл. 19 от ЗУО – брой проверки, съставени актове и дадени предписания.

За констатирани нарушения по третиране на отпадъци са съставени **13 броя** акта.

Редовно и в срок са изпращани в МОСВ ежемесечни справки за проверените обекти, съставени актове, издадени наказателни постановления и закрити нерегламентирани сметища. Ежемесечно до ИАОС се изпраща списък на издадените разрешения и регистрационни документи по реда на Закона за управление на отпадъците

На територията контролирана от РИОСВ – Монтана функционира една пречиствателна станция за битово – фекални води, която третира отпадъчните води на гр. Монтана. Годишните отчети по реда на Наредба №9/2004 г. СА представени в законоустановения срок в инспекцията. Образуваното количество утайки от ПСОВ за 2011 г. е 1848,240 т . От страна на оператора "ВиК" ООД, гр. Монтана е извършено основно охарактеризиране чрез изпитване. Количествата образувана утайка от ПСОВ се предава на регионално депо Монтана въз основа на сключен писмен договор и се използват за запръстяване на депото.

Фирмите, извършващи дейност на територията контролирана от РИОСВ – Монтана са предоставили в РИОСВ – Монтана информация за генерираните производствени и опасни отпадъци през 2011 година. Информацията се обработва в инспекцията в зададен от ИАОС формат.

В съответствие с изискванията на чл. 11 и чл. 36 от ЗУО и изготвения график за проверка на лицата, които се явяват производители и вносители на опаковани стоки, за разглежданият период са извършени **52 броя** проверки.

В колективни организации членуват **98 броя** фирми производителки и/или вносителки на стоки, предлагащи на пазара стоки в опаковка; останалите заплащат такса на ПУДООС, като това са главно производители на хляб, сладкарски изделия и безалкохолни напитки, чиито опаковки са в малки количества.

За периода **01.01.2011 г. до 31.12.2011 г.** установените, платени продуктови такси на ПУДООС са в размер на **169366,36 лв.**

На територията, контролирана от РИОСВ – Монтана няма заявители, които да са подали документи за изпълнение на задълженията си и постигане на целите индивидуално.

Редовно и в срок се изпращат в МОСВ, Дирекция "Управление на отпадъците" ежемесечни справки за проверените обекти, съставени актове, издадени наказателни постановления и закрити нерегламентирани сметища.

Приоритетно се проверят всички лица, които имат сключени договори с организации по оползотворяване, които на територията, контролирана от РИОСВ – Монтана са **98 бр**.

По Наредбата за изискванията за производство и пускане на пазара на батерии и акумулатори и третиране и транспортиране на отпадъци от батерии и акумулатори, приета с ПМС №134/2000г. (ДВ, бр.61 от 2000г.) "Монбат" АД, гр. София, изпълнява задълженията си индивидуално, като за целта има програма, която е утвърдена от РИОСВ – София, тъй като съдебната регистрация на фирмата е на тяхна територия.

Въведено е разделно събиране на отпадъците от опаковките в общините Видин, Монтана, Берковица, Вършец, Чипровци, Димово и Кула. На територията на Видинска област договорите са тристранни: между Община Видин, "Екопак България" АД и "Нореком Б" ООД гр. Видин; между Община Димово, "Екопак България" АД и "Нореком Б" ООД гр. Видин и между Община Кула, "Екопак България" АД и "Нореком Б" ООД гр. Видин.

Разделното събиране на територите на област Монтана и област Видин е въведено въз основа на договори с организацията по оползотворяване на отпадъци от опаковки - "Екопак България" АД.

Разделно събраните отпадъци от опаковки в област Монтана се събират от фирма „Йордан Кръстителски-Джордан" град Враца, по график изготвен от тях и съгласуван от съответната община и се транспортират до площадка в гр. Враца. Обслужването на системата за разделно събиране в област Видин се извършва от „Нореком Б"ООД, гр. Видин като събраните отпадъци се транспортират до площадката на фирмата в гр. Видин.

По сметката на РИОСВ са преведени отчисления по чл. 71 а от ЗУО- 429691,56 лв. и по чл. 71 е от ЗУО в размер на 184763,85 лв.

5. Болнични отпадъци

На територията на РИОСВ – Монтана функционират 6 лечебни заведения, на територията на болниците се извършва само дейност по временно съхраняване на мястото на образуване на болнични отпадъци. Предаването за последващо третиране се извършва въз основа на сключени писмени договори с лица притежаващи необходимите документи по ЗУО.

6. Кратка обобщена оценка за състоянието и разрешаването на проблемите с отпадъците на територията на РИОСВ

През 2011 г.от РИОСВ - Монтана са издадени **17 броя** Разрешения по реда на чл. 37 от Закона за управление на отпадъците за дейности с отпадъци, от които **10 броя** действащи Разрешения са изменени, допълнени и/или продължен срока на действие и на **1 брой** е прекратено действието.

Издадени са **8 броя** регистрационни документи по чл. 12, ал. 4 от ЗУО за дейност събиране и транспортиране на отпадъци.

Издадени са **4 броя** удостоверение по чл.54, ал.4, т.3 от Закона за управление на отпадъците за съответствие на площадки за търговска дейност с ОЧЦМ и **2 броя** Решения за отказ за издаване на удостоверение за съответствие на площадки за търговска дейност с ОЧЦМ

В съответствие с чл. 30, от Закона за управление на отпадъците са издадени **43 броя** Решения за утвърждаване на програми, от които **24 броя** са за актуализирани програми. Съгласно чл. 30, ал. 4 от ЗУО са съгласувани **7 броя** Програми за управление на отпадъците, на фирми, които извършват дейности с отпадъци на територията на повече от една РИОСВ.

Съгласно изискванията на чл. 25, ал.1 от Закона за управление на отпадъците са заверени **88 броя** отчетни книги на фирми за образувани и/или третирани отпадъци.

На **40 броя** обекти са утвърдени **265 броя** работните листи за класификация на отпадъците по чл. 8, ал. 1 от Наредба № 3/2004 за класификация на отпадъците.

Съгласно изискванията на чл. 25, ал.1 от Закона за управление на отпадъците са заверени 124 броя отчетни книги на фирми за образувани и/или третирани отпадъци.

III.2. ШУМ

1. Контрол на промишлените източници по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда.

Съгласно разпоредбите на Закона за защита от шума в околната среда “шум в околната среда” – е нежелан или вреден външен звук, причинен от човешка дейност, в това число шумът, излъчван от транспортните средства от автомобилния, железопътния, водния и въздушния транспорт, от инсталации и съоръжения на промишлеността, и от локални източници на шум. Министърът на околната среда и водите, директорите на РИОСВ и упълномощени от тях длъжностни лица осъществяват превантивен, текущ и последващ контрол върху шума, излъчван от инсталациите и съоръженията от промишлеността.

През 2011 год. са извършени 10 бр. проверки и контролни измервания на еквивалентните нива на шум в околната среда от промишлени обекти, разположени в близост до жилищни или обществени сгради.

На територията на РИОСВ – Монтана няма агломерации, основни летища, железопътни линии и пътища, определени като такива в Закона за защита от шума в околната среда. Съществуващите шосейни и железопътни артерии не могат да бъдат класифицирани като силно натоварени и не представляват сериозен проблем по отношение на шумовото натоварване на околната среда. Основните промишлени източници на шум са разположени в отдалечени от жилищните райони промишлени зони, като се предприемат мерки за обезшумяване на производствата и съоръженията. Предприятията, попадащи в обхвата на комплексния разрешителен режим, както и разположените в близост до жилищни райони извършват собствен периодичен мониторинг на шума, излъчван в околната среда. РИОСВ – Монтана, общинските ръководства и РЗИ в гр. Видин и гр. Монтана контролират шумовото натоварване на околната среда от различните видове източници и в рамките на своята компетентност разработват и следят за изпълнението на програмите за намаляване на шума, като част от програмите за управление на околната среда.

През 2011 год. от страна на РИОСВ – Монтана е изготвен и утвърден от министъра на ОСВ списък на промишлените източници на шум, включени в годишния план за мониторинг, извършени са контролни проверки и измервания на еквивалентните нива на шум по границите на хигиенно-защитната зона на обектите и мястото на въздействие (Табл. 3.2.).

Таблица 3.2.

	Наименование на обекта	Предмет на дейност	Местоположение на източника		Гранична стойност на показателите на шум в мястото на въздействие /dBA/	Въздействие на източника		
			Съгласно Наредба N6 /26.06.2006 г. за показателите на шум в околната среда	Разстояние до най-близко разположената жилищна или обществена сграда /м/		Описание на режима на работа /в часове/	Ниво на шума по границата на промишле-ния обект /dBA/	Ниво на шума в мястото на въздействие /dBA/
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	„ЗАИ” АД, гр. Берковица	Производство на абразивни изделия и брусове	Изделия Производствено-складови терито-рии и зони	-	Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	8	59,3	
2.	СД „Сираков и сие”, с. Бързия, обл. Монтана	Производство на мебели	Жилищни територии и зони	7	В мястото на въздействие: Ден-55 Вечер-50 Нощ-45 По границите на производств. площадка: Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	8	67,6	44,5
3.	„БКК -95” ЕООД, гр. Монтана	Производство на метални изделия	Производствено-складови терито-рии и зони	-	Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	16	57,2	-

4.	„Пентоп” ЕООД, гр. Вършец	Производство на изделия от дървен материал	Производствено-складови територии и зони	-	Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	8	60,8	-
5.	„Силпа” ООД, гр. Лом	Производство на изделия от ламарина и пластмаса	Производствено-складови територии и зони	-	Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	16	54,2	-
6.	„БМТ - трейд” ЕООД, гр. Лом	Производство на кухи профили и тръби	Производствено-складови територии и зони	-	Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	24	58,4	-
7.	„Петромел 1” ООД, мелница с. Комощица, обл. Монтана	Производство на брашно и трици	Производствено-складови територии и зони	-	Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	24	62,8	-
8.	„ВИПОМ” АД, гр. Видин	Производство на водни помпи	Производствено-складови територии и зони	-	Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	8	62,4	-
9.	„ЛИТ” ООД, гр. Видин	Производство на чугунени отливки	Производствено-складови територии и зони	-	Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	8	56,1	-
10.	„ЗМК” АД, с. Ружинци, обл. Видин	Производство на метални конструкции	Производствено-складови територии и зони	-	Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	8	59,1	-

Забележка: 1. Всички измервания на нивата на шум в посочените промишлени източници са извършени през дневен период.

2. На „Слънце-С” ООД - „Цех за ел. табла”, гр. Лом, „Пристанищен комплекс-Лом”, ЕАД, гр. Лом и „Мир БГ” АД, гр. Монтана не е извършено измерване на шума поради слабо натоварване на производствените мощности.

3. На „Север” ООД, с. Кутово, обл. Видин не е извършено измерване на шума поради преустановяване на дейността си през 2011 г.

III.3 РАДИАЦИОННЕН КОНТРОЛ

1. Радиационен гама-фон и атмосферна радиоактивност

На територията на РИОСВ - Монтана действат три ЛМС /локални мониторингови станции/ - в Монтана, Видин и Вълчедръм - които са част от Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон.

Обобщени данни за 2011 г. са дадени в таблицата по-долу:

Мощност на дозата на радиационния гама-фон /в nGy/h/

Пункт	Средногодишна
ЛМС Монтана	82
ЛМС Видин	89
ЛМС Вълчедръм	70

Измерванията на радиационния гама-фон се извършват 24 часа в денонощието от Локалните мониторингови станции. Регистрираните през 2011 г. стойности не се отличават от характерните за региона.

Със стационарна станция тип SEA се извършва набиране на аерозолни проби за радиологичен мониторинг на атмосферен въздух. Наблюдаван параметър е специфичната обемна активност [mBq/m^3] на U-238, Ra-226, Ra-228, K-40 Cs-137, Pb-210 и Be-7. През 2011 г. са набрани и анализирани 26 бр. аерозолни проби. Не са регистрирани наднормени концентрации на естествени и техногенни радионуклиди, съгласно Наредба за основни норми за радиационна защита от 30.07.2004 г.

2. Кратка информация за радиологичните характеристики на необработваеми почви и води от повърхностни реки и водоеми.

Радиологичният мониторинг на повърхностни води включва 9 пункта по поречията на реките Огоста, Дунав, Тимок, Цибрица, Бързия, Ботуня и Коритарска бара. Наблюдаван параметър е общата бета активност. За 2011 г. тя е в диапазона 0,044 - 0,332 Bq/dm^3.

От 01.04.2000 г. в изпълнение задълженията на Р България към Международната комисия по опазване басейна на р. Дунав, РЛ - Монтана осигурява мониторингова дейност по Дунавската програма. Пробовземането се извършва при пункт Ново село на р. Дунав - от български, румънски бряг и талвег на р. Дунав. През 2011 г. са взети общо 6 бр. водни проби. Общата β-активност на водите е в диапазона 0,04-0,06 Bq/ dm^3.

Радиологичен мониторинг на повърхностни води в района на предприятия - потенциални замърсители на околната среда с радиоактивниост:

- в района на "Чипровец" ЕАД /бивш обект на минно - добивната промишленост/ - 5 бр. мониторингови пункта на повърхностни води.Общата бета активност в пробите от 2011 г. е в диапазона 0,034 -0,096 Bq/ dm^3.

- в района на МДП "Септемврийци"/бивш обект от уранодобива/ - 2 мониторингови пункта по течението на р. Коритарска бара в района на рудника. Пробите се набират 2 пъти годишно. Общата бета активност в пробите от 2011 г. е в диапазона 1,6 - 1,82 Bq/ dm^3.

Оценката на радиологичните показатели на повърхностните води в райони на бивши обекти от уранодобива е съгласно Наредба № 1/15.11.1999 г. за норми за целите на радиационната защита и безопасност при ликвидиране на урановата промишленост в РБългария.

С изключение на повърхностните води от района на МДП "Септемврийци", радиологичните показатели на останалите повърхностни води се оценяват съгласно Наредба № 7/08.08.1986 г. за показатели и норми за определяне качеството на течащите повърхностни води. Съгласно посочената Наредба ПДК за обща бета активност е 0,750 Bq/l. Както се вижда от представените резултати стойностите на общата бета активност в наблюдаваните повърхностни води е значително под ПДК.

3. Обобщени изводи за радиационното състояние на околната среда .

На база резултатите от извършения мониторинг на радиационния гама фон, атмосферната радиоактивност и повърхностните води през 2011 г. в областите Видин и Монтана може да се направи извод, че няма повишаване на радиологичните показатели на наблюдаваните компоненти на околната среда.

III. 4. ХИМИКАЛИ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ

1. Кратко описание на състоянието в областта на управлението на химикалите.

Националната политика по управление на опасните химични вещества и смеси се основава на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (ЗЗВВХВС) и раздел седми, глава първа от Закона за опазване на околната среда.

На територията на РИОСВ – Монтана са идентифицирани 87 броя оператори, които са производители, вносители и потребители по веригата съгласно Регламент ЕО № 1907/2006 (Регламент REACH). От тях 16 броя са производители на химични вещества и смеси и 4 броя се явяват вносители. Съгласно разпоредбите на Регламент ЕО №1272/2008 (Регламент CLP) задължените фирми са 18 броя.

2. Кратко описание на основните приоритети при извършване на контрола през годината, съгласно различните нормативни актове

Приоритет при проверките през изминалата година са на 9 броя фирми в област Монтана и област Видин, които са извършили предварителна/същинска регистрация на химични вещества и смеси по Регламент REACH и нотификация на химични вещества по регламент CLP.

Във връзка с приключилите срокове на Наредбата за полихлорираните бифенили до 5 броя оператори, чието оборудване, съдържа ПХБ са изпратени писма за предаване на оборудването за почистване и/или обезвреждане. Извършена е една проверка на оператор, който притежава такова оборудване.

Ежемесечно се актуализира информацията в регистъра на инвентаризираното оборудване по Наредбата за полихлорираните бифенили. Информацията се изпраща своевременно в МОСВ.

3. Кратко описание на резултатите от контролната дейност (за химикали и за управление на риска от големи аварии).

През 2011 г. експертите от направление «Опасни химични вещества и управление на риска» извършиха 76 броя проверки на 67 оператори в област Монтана и област Видин.

Експертите от направлението взеха участие в 19 броя комплексни проверки, 9 броя са самостоятелните проверки, 36 броя съвместни проверки по два и повече компоненти и фактори на околната среда и 4 броя по жалби. Извършени са два броя проверки по проекта ”REACH EN FORCE – 2” на две фирми, които се явяват формулатори на смеси и са попълнени два броя въпросници.

Девет броя проверки са по изпълнение на условията в комплексно разрешително на 7 оператори.

Извършени са 4 броя проверки на 2 броя оператори с издадено разрешително по чл. 104 от ЗООС.

Дадени са 78 броя предписания. Предписанията са за изискване на информация за количества произведени, внесени и употребени химични вещества и смеси, за изискане на информационни листи за безопасност и за съставяне на информационни листи за безопасност,

съгласно Регламент ЕО № 453/2010 г. Дадени са и предписания във връзка с Наредбата за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси. От дадените предписания всички са изпълнени в указаните срокове.

Няма съставени актове и наказателни постановления.

4. Проведени информационни кампании и участие в проекти на МОСВ.

- на интернет страницата на инспекцията периодично се публикуват указания относно новостите и задълженията на индустрията, свързани с регламентите и закона за химикалите.

IV. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И КОНТРОЛ

1. ОВОС и Екологична оценка

ОВОС

Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) е една от най-обхватните и важни процедури в българското екологично законодателство. ОВОС се извършва задължително на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии, включени в Приложение 1 на Закона за опазване на околната среда. Необходимостта от извършване на ОВОС се преценява за инвестиционни предложения за ново строителство, дейности и технологии или разширение на съществуващи инвестиционни предложения, съгласно Приложение 2 от Закона за опазване на околната среда. Етапите от процеса на ОВОС са:

1. Уведомяване на компетентните органи и засегнатото население.

2. Преценяване на необходимостта от ОВОС, ако инвестиционното предложение е в обхвата на Приложение 2.

3. Извършване на консултации, определяне на обхвата, съдържанието и формата на Доклада за ОВОС.

4. Оценяване качеството на Доклада за ОВОС.

5. Обществено обсъждане.

6. Вземане на решение по ОВОС.

7. Осъществяване на контрол по изпълнението на условията и мерките от решението по ОВОС.

2 броя решения по оценка на въздействието върху околната среда са издадени от Директора на РИОСВ – Монтана през 2011 г. За сравнение, през 2010 г. са издадени 5 броя такива решения. В срок са приключени всички процедури, касаещи издаване на решение по ОВОС – оценени са докладите по ОВОС, насрочени регионални експертни екологични съвети и издадени решения по ОВОС. В нормативната уредба няма определени срокове, в които възложител следва да представи пред компетентния орган доклад по ОВОС, след издадено решение за преценяване на необходимостта от ОВОС, с характер за се извърши ОВОС.

РИОСВ – Монтана се е произнесъл по 6 задания за обхват на съдържание на доклад по ОВОС, по 2 броя доклади по ОВОС с компетентен орган МОСВ и 2 броя доклади по ОВОС – с компетентен орган РИОСВ.

В началото на 2011 г. влезе в сила изменение на Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС. С изменението на Наредбата се предоставя възможност на компетентния орган да прекрати процедура на най-ранен етап, ако инвестиционното предложение е недопустимо. През 2011 г. са издадени 6 решения за прекратяване на процедура, на основание чл. 2а от Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС, след получаване на мотивирано становище от Басейнова дирекция за управление на водите в Дунавски район, че инвестиционните предложения са недопустими спрямо План за управление на речните басейни в Дунавски район.

През 2011 г. са издадени 72 решения за преценяване на необходимостта от ОВОС, като за 13 от тях характерът е да се извърши ОВОС, а за останалите – да не се извършва. За сравнение, през 2010 г. са издадени 46 такива решения, като за 3 от тях е преценено да се извърши ОВОС, а за останалите – да не се извършва.

Разпределението на инвестиционните предложения по видове и както следва:

Вид на инвестиционните предложения	Брой издадени решения за преценяване на необходимостта от ОВОС
Ваканционни селища, хотелски комплекси в извън селищни територии и съпътстващи дейности, невключени в Приложение 1	9
Обекти с обществено предназначение, включително строителство на търговски центрове и паркинги	11
Съхраняване на метален скрап, включително скрап от МПС	8
Интензивно рибовъдство	3
Интензивно животновъдство	5
Промишлени инсталации за производство на електроенергия, пара и топла вода	2
Мелиоративни дейности в селското стопанство, включително напояване и пресушаване на земи	10
ВЕЦ-ове	4
Пречиствателни станции за отпадъчни води, извън Приложение 1	3
Производство на растителни и животински масла и мазнини	2
Кариери	3
Производство на химически вещества междинни продукти	1
Изземане на инертни материали от реки и водоеми	7
Съоръжения за производство на електроенергия посредством силата на вятъра	2
Каучукова промишленост	1
Язовири и други съоръжения за събиране и съхраняване на вода	1

Издадени са 202 становища по инвестиционни предложения, които са извън обхвата на Приложение 1 и 2 от ЗООС, неподлежащи на процедура по ОВОС. За сравнение, през 2010 г. са издадени 322 такива становища.

ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

Екологична оценка (ЕО)се извършва на планове и програми, които са в процес на изготвяне и/или одобряване от централни и териториални органи на изпълнителната власт, органи на местното самоуправление и Народното събрание. Екологичната оценка на планове и програми се извършва едновременно с изготвянето им, като вземат в предвид техните цели, териториалния обхват и степента на подробност, така че да идентифицират, опишат и оценят по подходящ начин възможните въздействия от прилагането на инвестиционните предложения, които тези планове и програми включват.

Процедурата по извършване на екологична оценка включва:

1. Изготвяне на писмено искане за преценяване на необходимостта от екологична оценка.

2. Провеждането на консултации с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, които има вероятност да бъдат засегнати от плана.

3. Изготвяне на доклад за екологична оценка.

4. Обществено обсъждане на доклада за ЕО.

5. Издаване на становище по ЕО.

6. Контрол по изпълнение.

През 2011 г. са издадени 11 броя решения за преценяване на необходимостта от екологична оценка, като повечето от тях касаят планове, свързани с изграждането на фотоволтаични системи.

За сравнение, през 2010 г. са издадени 17 решения за преценяване на необходимостта от ЕО, като отново доминират планове, свързани с изграждане на фотоволтаични инсталации.

През 2011 г. са издадени 45 становища за планове, които не очертават рамката на инвестиционни предложения по Приложение 1 и 2 от ЗООС и не подлежат на процедура по екологична оценка.

Няма издадени становища по екологична оценка през 2011 г.

2. Комплексни разрешителни

Съгласно чл. 117, ал. 1 и 2 към Глава седем, раздел Втори от Закона за опазване на околната среда, изграждането и експлоатацията на нови и експлоатацията на действащи инсталации за категориите промишлени дейности в Приложение 4 се разрешават след издаването на комплексно разрешително (КР). Съгласно чл. 117, ал. 3, комплексните разрешителни по ал. 1 и ал. 2 може да се издават и за инсталации и съоръжения извън обхвата на Приложение 4, въз основа на писменото заявление от съответните оператори.

През 2011 година са извършени 12 броя проверки на 7 обекта по изпълнение на условия в издадени комплексни разрешителни, съгласно плана за 2011 г. Извършени са и 3 броя извънредни проверки на 3 обекта по подадени сигнали за замърсяване.

Общо за отчетния период са извършени 15 броя проверки на 10 обекта.

От планираните за 2011 г. 13 броя проверки на 8 обекта, не е проверен 1 обект към „Екопроекти" ЕООД, гр. Димово, тъй като РИОСВ – Монтана е надлежно уведомена за спиране на производствената дейност през 2010 г.

При проверките са съставени 2 броя актове - 1 брой акт за неизпълнение на условия в КР и 1 акт на оператор на инсталация, попадаща в обхвата на Приложение 4 на ЗООС, извършват дейности без издадено КР

Всички оператори с издадено комплексно разрешително в срок са представили годишни доклади за 2010 г. за изпълнение на условията в КР. Докладите са проверени и след отстраняване на неточности са изпратени в ИАОС. Извършени са 3 броя проверки по сигнал за замърсяване.

Всички оператори, имащи задължение да докладват по ЕРИПЗ, са извършили докладването в срок до 31 март.

Взето е участие в издаването на 2 броя КР, с компетентен орган ИАОС, чрез съгласуване на проекти за КР.

5. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА АКТИВНО ФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНО ПОВЕДЕНИЕ ЗА ГРИЖА КЪМ ОКОЛНАТА СРЕДА.

Интерес към дейността на РИОСВ - Монтана проявяват както регионалните, така и кореспондентите на национални медии. Директорът на РИОСВ и експерти от отделните направления в екоинспекцията са давали отговор по теми, поставени от регионални и национални медии, касаещи опазването на околната среда на територията на областите Монтана и Видин. През 2011 г. са подготвени и публикувани на сайта на РИОСВ – Монтана в рубрика „Актуално” 59 броя прессъобщения, освен това и информация за дейността на РИОСВ – Монтана за месечен период, включваща общ брой на проверките, по-значими проверки, съставени актове и издадени наказателни постановления, ежемесечно се подготвя информация за приетите сигнали по „зеления телефон” и по електронната поща, която също се публикува на сайта на РИОСВ – Монтана.

На 02.05.2011 г. в Информационния център на РИОСВ – Монтана са проведени две работни срещи с кметовете, главните архитекти и еколозите на общините от област Монтана и област Видин. Целта на срещите е запознаване и обсъждане на измененията в Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове.

На 25.08.2011 г. в Информационния център на РИОСВ – Монтана е проведена работна среща – процедура за обявяване на първата в страната защитена територия за опазване на редки и уязвими мъхове – ЗМ „Коритата”. Обект на защита е наплъстена трихоколеа с местообитание в гр. Вършец и гр. Берковица. Защитеният вид е по проект „Пилотна мрежа от малки защитени територии за опазване на растенията в РБългария, чрез прилагане на модела на растителните микрорезервати”. Проектът е по програмата на Европейския съюз Life+.

Проведен е открит урок от експерти от направление “Защита на природата” пред ученици от Средно Музикалното училище “Панайот Пипков”, гр. Плевен на тема: ”Защитените територии, попадащи в териториалния обхват на РИОСВ – Монтана”.

Проведени инициативи, свързани с повишаване на екологичното съзнание и възпитание

2 февруари – Международен ден на влажните зони

2 февруари е отбелязан с инициативи от следните училища: Гимназия “Димитър Маринов” , гр. Вълчедръм, I ОУ “Н.Й.Вапцаров”, гр. Берковица, VII СОУ “Проф. Д-р Асен Златаров”, гр. Монтана, I ОУ “Васил Левски” и II ОУ”Иван Вазов” в гр. Вълчедръм, РИО на МОН –Видин, IV ОУ “Г. С. Раковски”, гр. Берковица, V СОУ ”Христо Ботев”, гр. Монтана, Гимназия “Димитър Панов”, гр. Берковица. Инициативите включват конкурси с рисунки посветени на Деня на влажните зони, презентации на тема “Влажни зони”, изработване на маски за лице, карнавал с маски, беседи в часа на класа.

IV ОУ "Георги С.Раковски"-гр.Берковица

Изработване на маски за лице "Водно конче"

Изложба от ученически рисунки на теми: "Горите-за вода и влажни зони" и "Обитатели във влажните зони"

Презентация на тема:"Рамсарска конвенция за влажните зони"

<u>22 март – Световен ден на водата</u>

Учениците от ОУ ”Петър Парчевич”, гр. Чипровци отбелязаха Деня на водата с пролетен карнавал с дрехи от отпадъци, произведения на изкуството направени от отпадъци, проведен урок по компостиране.

Експерти от РИОСВ – Монтана присъстваха на изложба посветена на 22 март деня на водата във фоайето на Видинската филхармония. Клуб “Екология”, гр. Вълчедръм отбеляза Деня на водата с презентация на тема: ”Да не ослепяват сините очи на планетата”.

На 09.04.2011 г. служители на РИОСВ – Монтана се включиха в инициативата на BTV “Да изчистим България за един ден”. Те почистиха терен от около 3 дка под язовирната стена на яз.”Огоста”.

<u>22 април - Ден на Земята</u>

Денят на Земята е отбелязан с предимно с инициативи от училища и общини. Инициативите включват почистване на населените места от общините, залесяване, изложби, презентации на, конкурси за детски рисунки, засаждане на фиданки, озеленяване на училищните дворове, изнасяне на беседи по теми свързани със Земята.

5 юни – Световен ден на околната среда и Зелената седмица

РИОСВ – Монтана организира фотоконкурс посветен на 5 юни – Световния ден на околната среда. На победителите във фотоконкурса бяха раздадени парични награди. Учениците от екоклуб към ПМГ "Св. Климент Охридски" организираха фотоизложба за отношението на съвременния човек към българската природа. Учениците от гимназия "Димитър Маринов", гр. Вълчедръм изградиха алпинеум в прака на училището по повод Световния ден на околната среда.

В навечерието на Коледа РИОСВ – Монтана организира конкурс за коледна украса от естествени материали.

6. Административно - наказателна отговорност и принудителни административни мерки

През 2011 г. са съставени 34 броя акта при установени административни нарушения. Издадени са 26 броя наказателни постановления с който са наложени 26 броя глоби на обща стойност 12 900 лв. и 8 броя имуществени санкции с общ размер 57 716,52 лв. Обжалвани са 8 броя наказателни постановления като 4 броя са потвърдени, 1 брой е отменено и 3 броя към 31.12.2011 г са висящи. Размерът на събраните суми през 2011 г. са - от глоби 4 000 лв. и от имуществени санкции 17 000 лв. Предадени на НАП 12 броя наказателни постановления за наложени глоби общо в размер на 6 000 лв и 4 броя наказателни постановления за наложени имуществени санкции в размер общо 31 716,52 лв.

Съгласно чл. 69 от ЗООС са наложени общо 7 броя санкции по компонентт "въздух", (4 броя текущи и 3 броя еднократни) на обща стойност 8 067,68 лв. и 10 броя по компонент „води" (9 броя текущи и 1 брой еднократна), общо за сума от 24 492,92 лева.

Получените суми от наложени санкции през отчетния период са в размер на 53 259,19 лева.

През 2011 г. не са издадени заповеди за ПАМ /принудителни административни мерки/.

Жалби и сигнали

През 2011 г. са постъпили общо 94 броя жалби и сигнали. Резултатите от проверките са, че 38 броя от жалбите и сигналите са основателни, а 14 броя неоснователни. За решаването им са дадени 23 броя предписания, съставени са 6 акта и са издадени 6 броя наказателни постановления на обща стойност 3 600 лв. На основание чл. 112 от Административно процесуалния кодекс 20 броя жалби и 22 броя сигнали са препратени за разглеждане по компетентност от други институции, за което са уведомени подателите на жалбите и сигналите. По характер жалбите и сигналите се отнасят за замърсяване на атмосферния въздух (с неприятни миризми), водни обекти и терени с битови, селскостопански и строителни отпадъци.

Всички постъпили в РИОСВ – Монтана жалби и сигнали са решени и са изпратени отговори на жалбоподателите в законоустановения срок.

V. ПРОЕКТИ/ ОБЕКТИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Наименование	Кратка характеристика	Период за реализиране	Статус (започнал, приключил, изпълнява се)	Източници на финансиране	Стойност на проекта	Етап на развитие
1.	***2.***	***3.***	***4.***	***5.***	***6.***	***7.***
Завод за Сепариране и компостиране на битови отпадъци гр. Монтана	Предварително третиране на смесени битови отпадъци от територията на 11 общини от област Монтана и община Криводол от област Враца	16.04.2012 г.	Изпълнява се	Държавен бюджет	9063375, 48 лв.	Изградено е основното хале на сепариращата инсталация
Рекултивация общинско депо за неопасни отпадъци в ПИ № 257026, землище на гр. Кула, общ. Кула	Площ за техническа и биологична рекултивация – 2,4 дка.	Изпълнява се	Изпълнява се	Държавен бюджет (ПМС № 209/20.08.2009г.)	64 196,44 лв.	В момента се изпълнява рекултивацията
Ръгби клуб "Балкански котки" – проект „За чиста околна среда и развитие на спорта”	Изработени, доставени и монтирани са елементи за пейки за 60 места	31.10.2011 г.	прик-лючил	ПУДООС	3 000 лв.	завършен
Кметство с. Ковачица, общ. Лом - проект „Почистване, облагородяване на замърсени площи и възстановяване на детска площадка в централен парк с. Ковачица, общ. Лом”	Почистване, оформяне на зона за отдих, озеленяване	31.10.2011 г.	прик-лючил	ПУДООС	9 881,64 лв.	завършен
ЦДГ № 17 "Синчец" , гр. Видин - прокт „Дворът на детската градина – място за екологично възпитание на децата”	Почистване на замърсени 5 дка тревни площи, озеленяване, обезопасяване на съществуващи пясъчници, изграждане на спортна площадка	31.10.2011 г.	прик-лючил	ПУДООС	4 919,68 лв.	завършен
ЦДГ - Макреш - проект „Зона за отдих и игри”	Почистване, извозване на отпадъци, озеленяване и засаждане на дървета	31.10.2011 г.	прик-лючил	ПУДООС	4 980,00 лв.	завършен
Община Бойчиновци - проект „Да превърнем и съхраним градския стадион в привлекателна зона за спрот и отдих”	Почистване, озеленяване, доставка и монтаж на 12 бр. кошчета за отпадъци	31.10.2011 г.	прик-лючил	ПУДООС	9 532,26 лв.	завършен
ОУ "Димитър Благоев", с. Гара Орешец – проект „Почистване, облагородяванеи	Почистване, резитба на клони на дървета, озеленяване на терена, оформяне	31.10.2011 г.	прик-лючил	ПУДООС	4 562,26 лв.	завършен

създаване на зона за отдих в двора на училището”	на цветни алеи, изработка на беседка, направа на фонтан					
СОУ "Св. Св. Кирил и Методий" , с. Лехчево, общ. Бойчиновци	Почистване, озеленяване, закупуване и доставка на пейки и кошчета	31.10.2011 г.	прик-лючил	ПУДООС	5 118,00 лв.	завършен
ОДЗ "Иглика" - проект „Обичам природата и аз участвам”	Почистване, затревяване, доставка и монтаж на 4 бр. паркови пейки	31.10.2011 г.	прик-лючил	ПУДООС	5 000 лв.	завършен
Община Георги Дамяново - проект „Естетическо оформяне на с. Георги Дамяново	Почистени отпадъци от 1,4 дка, направа на градински бордюри, засадени 22 броя дървета.	31.10.2011 г.	прик-лючил	ПУДООС	9 765,80 лв.	завършен
ГПЧЕ "Йордан Радичков", гр. Видин – проект „Нашето зелено училище”	Създаден кът за отдих, закупена тревна смес, закупени и засадени декоративни храсти	31.10.2011 г.	прик-лючил	ПУДООС	6 748,88 лв.	завършен
Община Ново село - проект „Обособяване зелена зона за отдих, облагородяване и благоустрояване на дворното пространство на административната сграда на община Ново село”.	Почистване, озеленяване, направа на поливна инсталация, монтиране на пракови мебели	31.10.2011 г.	прик-лючил	ПУДООС	9 991,58 лв.	завършен
Община Чупрене – „Чиста природа и спорт – условия за здравословен живот”	Почистване на парково пространство, поставяне на изкуствена трева на спортна площадка, доставка и монтаж на кошчета за боклук	31.10.2011 г.	прик-лючил	ПУДООС	9972,00 лв.	завършен
ЦДГ "Арабела", гр. Видин - проект „Озеленяване и създаване на зона за отдих в детска градина „Арабела”, гр. Видин”	Почистване, озеленяване, ремонтиране на 4 броя пясъчниика, монтирани спортни съоръжения	31.10.2011 г.	прик-лючил	ПУДООС	4 924,19 лв.	завършен

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Анализите по показател $ФПЧ_{10}$ за 2011 г. в сравнение с предходните години не показват значителни промени в нивата на фините прахови частици. Причината за това е масовото използване на твърди горива в битовото отопление, лошата пътна инфраструктура и засиления автомобилен трафик. Положителна тенденция е стабилното намаляване на концентрациите на серен диоксид и запазването на сравнително ниски стойности на азотен диоксид.

През 2011 г. са разработени две общински програми - на общини Монтана и Видин за подобряване качеството на атмосферния въздух ($ФПЧ_{10}$), целящи привеждането на замърсителите с наднормени стойности в нормите за имисиите за населените места .
По-голямата част от общините в региона имат добър статус на атмосферния въздух.

Отбелязва се значителен напредък в инвентаризацията и контролната дейност на обекти, притежаващи хладилни инсталации или ползватели на хладилни агенти, съгласно изискванията на Наредба за установяване на мерки по прилагане на Регламент (ЕО) №842/2006 относно някои флуорирани парникови газове.

В резултат на засилената контролна дейност на направление „Управление на отпадъците и опазване на почвите” 100 % от населението в област Монтана и Видин е обхванато в организирани системи за събиране и транспортиране на битови отпадъци.

В 15 броя общини не е въведено разделно събиране на отпадъци от опаковки. От страна на общините са предприети действия за сключване на договори с организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки. По икономически причини организациите отказват да сключват договори или поставят непосилни за изпълнение от общината условия.

До настоящия момент област Видин няма изградено Регионално депо за битови отпадъци.

През последните години все повече се наблюдава тенденция за намаляване на замърсяването на земите и почвите.

Въведени са дейности, водещи до намаляване деградацията на земите и почвите, чрез ограничено използване на пестициди и торове в земеделието и реализиране на програми за екологично земеделие и животновъдство. Същото способства за ограничаване на емисиите във въздуха и водите при прилагането на добри земеделски практики, както и до ефективно управление на отпадъците.

Прилагат се превантивни мерки при реализирането на инвестиционните предложения чрез провеждането на процедури по оценка на въздействие върху околната среда, както и процедури по екологична оценка на планове и програми.

Следствие на предприетите от инспекцията мерки в региона няма случаи на палежи на стърнища през изтеклата година.